46ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 310 Կ. ՊՈԼԻՍ, ԱՊՐԻԼ 20/3 ՄԱՅԻՍ 1902 ՇԱԲԱԹ 24 ՄՈՒՀԱՄՄԱԴ, 20 ՆԻՍԱՆ 1318

JOURNAL ARMÉNIEN
MANZOUMÉI-EFKIAR
38, Grand' Rue de la S-Porte, 38
CONSTANTINOPLE

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ
ՈՐՈՒ ԿՈՒՂՂՈՒԻ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳԻՐՈՒԹԻՒՆ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38, Պալաթ Այի Ճատտէսի, 38
Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւններ ետ չեն տրուիր։

Մանզումէի Էֆքեար

ՀԱՅՕՍԱԹԵՐԹ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ
ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

منظومهٔ افكار
ارمنيجه يومى و سياسى غزتەدر
اداره‌خانه‌سى: باب عالى جاده‌سنده نومرو ۳۸

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Տարեկան Վեցամսեայ
Պոլսոյ համար 80 ղ. 50 ղ.
Գաւառաներու համար 108 » 60 »
Արտասահմանի համար 26 ֆր. 13 ֆ.
ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար, տողը 5 ղրուշ։
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար մանաւոր պայմաններ։

10 ՓԱՐԱ — "ՄԱՆԶՈՒՄԷ,, ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՐՇԱԼՈՅՍԻՆ — 10 ՓԱՐԱ

ՕՐՈՒԱՆ ՄՏԱԾՈՒՄՆԵՐ

Զատկական այցելութիւնները այս տարի փոխած էին իրենց ժամանցի նիւթը. օդին փոփոխականութեան յաջորդած էր եկեղեցին, պատարագիչը, քարոզը և ամէնէ ետք այն անտաների, անհանդուրժելի տաղտուկը, որուն ենթարկուիլ ստիպուած է ամէն հայ քրիստոնեայ որ փորձուի Աստուծոյ տաճարէն ներս մտնել։ Տօնական օրերու մէջ, մանաւանդ այս տարի, կրկնապատկուած, քառապատկուած էին ժողովուրդը եկեղեցիէն պաղեցնելու առիթները, որոնցմէ դառնապէս կը գանգատէին գրեթէ ամէն ընկերութիւններու մէջ։

Արդէն երբ այսպէս չէ. ամէն կիրակի և տօնի օրեր եկեղեցւոյ դռները պաշարուած են հարիւրաւոր մուրացիկներով, որոնց վրայ յաւելումներ կ'ըլլան օրաւուր, քանի որ ոչ ոք մաքէն կ'անցընէ տնօրէնութիւն մը ընել և կամ ոստիկանութեան ձեռքով իսպառ հեռացնել այս զզուելի ամբոխը աներես, կեղծ աղքատներու, ծոյլերու և դատարկապորտներու։ Անկելանոցը ընաւ մաքէն չանցնիր եկեղեցւոյ բարեկարգութեան հսկելու պաշտօն ունեցողներուն, երբեք չեն խորհիր որ մուրացկանութիւնը բաբՀրագոյն հրամանով արգիլուած է և ամէն անոնք որ անկանոնջ թշուառ, գործելու անկարող են, հանգիստ պատսպարան կը գտնեն Անկելանոցի մեծ հաստատութեան մէջ։

Ով նկատողութեան պիտի առնէ այս կէտը. թաղականները, մշխարները, քեհեաները բոլորովին անոնք կը թոյլատրեն որ, այս կեղտոտ մուրացիկները իրենց բարեմաղթութիւններով, սրտաշարժ ողբերով ու անվերջ թախանձանքներով անհանգիստ ընեն ժողովուրդը։ Մինչեւ իսկ Ցոյներ և ուրիշ ազգէ մուրացիկներ տեսնելով որ չահաւէտ գործ է ազատ ապարէզ կայ մեր եկեղեցիներուն դուռը, միահամուռ հոն կը խուժեն իրենք ալ, նոր դէմքեր ցուցադրելու համար մուրացկանութեան այս Աղատ ցուցահանդէսին մէջ։

Դռնէն դուրս շարուած մուրացիկները այնչափ տաղտկացուցիչ չեն սակայն, որչափ գաւթին մէջ շարուած պաշտօնական և վաւերական գանձանակները։

—Սուրբ Փրկի՛չ, Ազգային Հիւանդանոց։

—Աղքատախնամ։

—Պալաթու Սուրբ Էրեչտակապետ։

—Թաղային վարժարան։

—Աղջամթամրուքի չեմ գիտեր ինչ։

Ամէնքն ալ վաւերացուած, կնքուած, արտօնուած գանձանակներ, մաքուր ու փայլուն իրենց գրաւիչ ու շողշողուն անուններով։ Ո՞րի բերնին ինկած է անտարբեր գտնուիլ այսչափ նուիրական վայրերու կամ հաստատութիւններու հանդէպ։

Գանձանակի չրջանակէն անցնելէ անմիջապէս ետք կը դիմաւորուն լաստարեաի, Էրզրումի, աղքատախնամի, անոր ուսանողներու, քահանայից, գերեզման օրնէքի, և ուրիշ պնակներ, ամէնքն ալ կանանչ սեղաններու վրայ դրուած ու յարգելի, համակրելի անձնաւորութեանց խնամքին յանձնուած. ո՛վ, ո՞ր քար սիրտ առանց պատկառելու դասարկաձեռն կրնայ անցնիլ անոնց առջեւէն։ Անդին բանկալապետը իր ընտանի ժպիտը կ'ուղղէ և կը պատրաստէ արդէն տրցակը մտերուն, զոր սոխպուած ես գնել նոյնութեամբ, եթէ փոքր ինչ արժանապատուութիւն ունիս։

Օրհնեալ է Աստուած, տաճարէն ներս մտանք. ալ հիմա հանդարտ սիրտով կրնաս մասնակցիլ օրուան պարտաւորութիւններուն։ Զուր յոյս, հեռուէն կ'երեւի սպիտակ կերոնի մը գլուխը. չորս հինգ վարկեան ևս և անա առջեւդ հասած է կերոնակիր քահանայ կամ քեհեան որուն անմիջապէս կը յաջորդէն անվերջ շարքը թապախներուն։

—Սուրբ եկեղեցւոյ պայծառութեան համար է, անտես մի՛ առնէք։

—Լուսաւորեալին պնակն է, անտես մի՛ առնէք։

—Իւղագինի պնակն է տարին մէկ անգամ առատապէս ողորմեցէք։

—Զտուրս և զողորմութիւնս ձեր հաճեալ ընկալցի՛։

—Ցիչեալ լիջիք առաջի անմահ գառին Աստուծոյ։

—Պատարագիչ սրբազանին ժամուցն է, մի՛ ամչցնէք։

—Հասարակ քահանայից համար է։

—Ազգային Հիւանդանոցի հազարաւոր պատսպարեալներուն համար է։

—Գիլխադիր Ս. Ցակոբ, Աստուած Ս. գերեզմանին արժանի ընէ։

—Ծանուցում եղած աղքատ ընտանիքին է, Աստուած զձեզ զերծ պահեսցէ։

—Զրի աշխատաւոր քաղցրաձայն դպրաց չապիկներու նորոգութեան համար է։

—Աղքատ ուսանողներու համար է, առատապէս մասնակցեցէք։

—Աշխատաւոր լուսարարն ալ մի՛ մոռնաք։

—Ժամկոչ խպարը մի զրկեք, չէն մնաք, չէն և պայծառ մնաք։

—Թաղիւ կարօտ աղքատներուն ձրի դեղ և բժիշկ մատակարարող Աղքատախնամ։

Թապախներու այս պաշտօնական տողանցումը դեռ չաւարտած, ուրիշ երամ մը արդէն ծայր կու տայ վերէն, դասին մէջէն. բոլորովին տարբեր մարդոց ձեռքով, որոնց թիւը նուազ չէ առջինէն։ Ողորմելու, տալու, բարեգործելու է այս պնակներուն ամէնուն ալ, միայն և առատ նուէրներով։ Եւ ցորչափ շարունակուի ժամերգութիւնը, պնակներու չրջագայութիւնն ալ նոյն հաեմատութեամբ կը բազմապատկուի, միշտ իրարմէ տարբեր մարդիկներու ձեռքով։

Այր մարդոց չրջանէն ետք, կարգը կու գայ կիներու մէջ չրջագայելուն։ Աստուած իմ, ինչ սոսկալի խայտառակութիւն, ինչ անլուր անկրթութիւն, աչք չիք պարմներն ու պնակակիր երիտասարդները որոնք փողոցը կամ սրահի մէջ այնչափ ակնածոտ կնահաճութեամբ կը վարուին կանանց հետ, անոնց ամենաթեթեւ անհանգստութիւն մը իսկ պատճառելէ խղճահարելով, հիմա հոս Աստուծոյ տան մէջ կը հրեն կը հրմշտկեն փափկասուն տիկիններն ու օրիորդները, շատ անգամ կը կոխկռտեն անոնց նուրբ չրջազգեստները, տեղ տեղ պատռելով ու աղտոտելով այն ծանրագին կերպասները։ Շատ անգամ։ մանաւանդ մեծ տօներու օրեր ուր եկեղեցիները խռնուած կ'ըլլան կիներու ստուար բազմութեամբ, անցուդարձը ընականաբար անկարելի կը դառնայ անոնց չարքին մէջէն. բայց պնակակիրները անանկ բան չեն գիտեր, զիրար հրելով կը մղուին առաջ, ուր, առաջ. բայց անկարելի է անցնիլ, հոգ չէ, ոտքերուն վրայ կը կոխեն փափուկ սեռին, իրենց արմուկներով, դաստակներով, ծունկերով կը հրեն, կը հրմշտկեն զանոնք, ամօթ, խիպ, փափկանկատութիւն տեղի տուած են պնակի սիրոյն, հոգ չէ՛, նոյն իսկ եթէ հինգ փարա չձգեն տիկինները, պնակակիրները իրենց պարտքը կը կատարեն, ամէնէն անանցանելի չարքերն իսկ ճեղքել անցնելով ու կոկոզավիզ դուրս ելլելով այս ծանր պայքարէն։

Մինակ տարէցներ չեն որ արձակ համարձակ կը մտնեն կիներու մէջ. հազիւ քսան քսանչինգ տարեկան ամուրի, նորաբոյս երիտասարդներ իսկ, որոնց՝ վերապահութեամբ և ծայր ասիճան զգուշաւորութեամբ միայն կը վայելէր վարուիլ, առանց քաշուելու կը խուժեն կիներու չարքին մէջ, բաւական է որ անցագիր պնակը բռնած ըլլան իրենց ձեռք։

Որ ժողովուրդ, որ ազգ կը թոյլատրէ որ եկեղեցիին մէջ կամ անկէ դուրս երիտասարդ մը անխիղճ գայ մանչ-կիներու չարքէ մը ներս և հրելով հրմշտկելով զանոնք, խանգարէ նախանձախնդիր հաւատացեալները աւօթքի ու գայթակղութիւն պատճառէ չատերուն։ Նոյն իսկ ամէնէն լուսաւորեալ քրիստոնեաներն ալ չեն ներեր այս արտառոց դրամահաւաքութիւնը. անոր համար մանաւանդ որ, կեանք տեսած, կոլանիրէ սորված ո և է երիտասարդ ինքնաբերաբար կը զգուշանայ և չի յօժարիր անքաղաքավար ընթացքի մէջ գտնուիլ ու նշանակութիւնը կորսնցնել, ամէնէն առաջ կիներու աչքին։

Ուրիշ եկած մտած է պնակի այս տաղտկալի չարքը մեր եկեղեցիէն ներս. հնաւանդ սգոլորութիւնը ատանկ պատուէր չունի, ո՛չ իսկ կը թոյլատրէ որ ժամերգութիւններն ու սրբազան արարողութիւնները դրամական հաշիւներով խանգարուին։ Առաջները ժամերգը քանանան անգամ գանձանակ չէր պտտցներ. նուիրատուներ փաթ է Բարեկենդանի ժամանակ իրենք անձամբ կը մատուցանէին ժամացը կամ չիչոցը, կիներն ալ եկեղեցիին աւարտելէն ետք ցոփաբար ըմբիշ տակ կ'երթային ու հոն կու տային իրենց նուէրը։ Ա՜ա՜լ անպատճառ օտար եկեղեցիներու յուռի օրինակն ըլլալու է։

Եթէ այս տաղտկացուցիչ թապախները քանի մը փարայ հասոյթ կը բերեն, անդին հաղարաւոր մարդու ալ պատճառ կ'ըլլան որ եկեղեցիէն ներս ոտք չկոխէ. բացարձակ ճշմարտութիւն է ասիկայ և այսօր ստուար թուով հայեր կան Պոլսոյ մէջ որ եկեղեցի չեն գար, թապախներու չարքէն ահաբեկած։ Համեստ կարողութեան տէր անձ մը ինչպէս դրամ հասցնէ այս անվերջ, անսպառ պնակներուն. ժողովուրդին առջեւ պզտիկ մնալու ալ չի զիջանիր. ասոր աղէկ՝ եկեղեցի չերթար մէկ խօսքով։ Ինչ ըրած եղանք հիմա, ասոր կ'ըսեն յօնք չենելու տեղ այլք հանել։

Բայց գոնէ եկեղեցիներու մէջ սահմանափակուէր այս տաղտկալի ողորմածութիւնը. բուն իսկ վոհմակը անկէ դուրս կը մնայ, այն ամէն սուրբերը, աղքատները, հաստատութիւնները որոնց կամաւորապէս (՞՞) ողորմած էիր եկեղեցիէն ներս ու գաւթին մէջ, հիմա գանձանակի վերածուած ճամբադ կը կտրեն։ Բեռնակիր մը, ջրհանկիր մը, բախտախնդիր մը, կամ ժողովրդեան երրորդ դասակարգէն ո և է մէկը դիմացդ կը անկուի փայլուն, դեղին գանձանակով մը, զոր անմիջապէս կը ճախրացնէ գլխուդ զարնելու ձեւով. իսկ միւս ընկերը մանրուք դրամ կը պատրաստէ ուսընդանութ կախած պայուսակէն որպէս զի վճարելիք դրամդ ուրէ։

Քանի՞ հատ, քանի հատ որ կրնաս համրէ՛, լեռէն, ձորէն, անկիւնէն մարդիկ կը բուսնին որոնք անձնուիրաբար, մարդասիրաբար կը չրջագայեցնեն այս ու այն հաստատութեան գանձանակը որ Պատրիարքարանի անխուսափելի վերացումն ու պայմանագրական կարմիր կնիքը կը կրէ, թէեւ բանալին գանձանակ պտտցնողին քով ըլլայ։ Լաւն է որ ճշմարտ բարեգործներ կրնան գտնուիլ գանձանակ պտտցնողներուն մէջ, բայց կեղծերը այնչափ չատ են որ ճշմարիտները գտնել դժուարին կ'ըլլայ։

Ո՛ և է մէկը երբ զուրկ է ապրուստի միջոցէ և մուրալը կը նախընտրէ աշխատելէ, վիզը կը ծռէ, պոչ կը շարժէ՝ երբեմն ալ ըսուած, անտեսուած եկեղեցիի մը, կամ դպրոցի մը գանձանակը ձեռք կ'անցնէ, կա՛մ ամսական երեսուն քառասուն վճարելով և կամ հարիւրին տասը, քսան տալով իր մուրացածէն, ալ անկէ ետք կ'իյնայ փողոց։ Վաւերացուած պաշտօնական մուրացիկ է մարդը, որո՛ւմէ պիտի քաշուի, պատրուակ մ'ալ ունի ձեռքը, ալ կը պրպտէ տունները, խաները, սրճարանները, միշտ «Ս. Գէորգ օգնական և պահապան ըլլայ»ի յանկերգով։

Մուրացկանութիւնը պաշտօնապէս նուիրագործել, անաւասիկ սկզբունք մը որ միայն և միայն մեր մէջ գոյութիւն ունի։

* * *

Կը կարծենք որ այլ եւս ժամանակը եկած հասած է վերջ տալու թապախներու, գանձանակներու զզուելի երեւոյթին, որոնք գոնէ հաստատեալ ըլլալու առաւելութիւնն ալ չունին։ Գանձանակները, ազգային արժանապատուութեան ցեղերը կոտրելու, ջախջախելու է և վաւերացուած մուրացիկներուն ալ յանձնարարելու է որ փոխանակ այս ինչ կամ այն ինչ եկեղեցիին, բարենպատակ հաստատութեան անուամբ մուրալու, երթան իրենց ճակտին քրտինքովը ապրին, որ մուրացկանութենէ աւելի դիւրին, պատուաւոր ու շահաբեր է անշուշտ։ Գալով թապախներուն, եթէ կարելի չէ զանոնք հիմնապէս վերցնել, գոնէ գաւթին մէջ սեղաններու վրայ շարելու է զանոնք պատշաճապէս, իւրաքանչիւրին վրան խոշոր գրերով նշանակելով թէ, ինչ նպատակի համար է։ Պատուաւոր մարդիկ եթէ յօժարին նստիլ անոնց գլուխը, ապահովապէս ժողովուրդին մէջ չրջագայուածներէ աւելի հասոյթ կ'արտադրեն այս ձեւով։ Նոյն իսկ եթէ քիչ մը նուազ հասոյթ ալ գոյանա՛յ, հոգ չէ, գոնէ ժողովուրդը չի գայթակղիր։ Բրիտաս իսկ չըսեր որ «եթէ անդամներէդ մէկը զքեզ գայթակղեցնէ, կարէ ու նետէ զայն»։ այդ պնակները ժողովուրդը չարաչար գայթակղեցուցած են, կըսե՛նք, արդիւնքը՝ անոնց տխրատեսիլ չրջագայութիւնը։

Մասնաւորաբար մէկ եկեղեցիի մը համար չէ մեր այս դիտողութիւնը, ամէն եկեղեցի ալ, աւելի կամ պակաս զերծ չէ պնակներու անտեղութենէն որոնց անմիջական բարձումը կը սպասէ ժողովուրդեան ամէն դասակարգը ակնդէտ։

Օրթագեղ երկար ժամանակէ ի վեր վերցուցած է պնակները եկեղեցիէն և ի փոխարէն ամսական վճարում մը կը ստանայ թաղեցիներէն, ինչ որ սիրայօժար կը վճարէ ամէն մարդ։

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (1)

ՆՈՐԱՎԷՊ

ՔՄԱՀԱՃՈՅՔԻ ԶՈՀ

Ա.

Ռոպերթ-Դիւլէֆին մէջ իր ուսման չրջանաւարտելէն Լիփզիկայի վկայականը գրպանը դնելէն վերջ՝ եկեր հօրը վաճառատունը ապատաներ էր Ներսէս, հոս գործի մարդու նախնական քայլերուն վարժուելու մտադրութեամբ, որովհեւեւ, — ինչպէս ինքն ալ ատոր համոզուած էր արդէն — իրեն ըսեր էին թէ, վարժարանէն սորվածը կուտ մը չէր արժեր հրապարակի հակայ ուքազմաճիւղ դպրոցին մէջ սորվելիքներուն քով։

Իր հետաքրքրութիւնը այդ նոր դպրոցին ծրագիրներուն՝ հետզհետէ կ'աւելնար ու տենդոտ ամապարանք մը ունէր ժամ առաջ ատոնց պարունակութիւնը տեսնելու, ու գոհանալու համար, տղու մը պէս որ՝ գոց տուփի մը մէջ գտնուած առարկան հասկնալու անհամբերութենէն ի՛նչ ընելիքը չի գիտեր։

Բարեբաղդաբար, վարդացած մտքի մը կարողութիւններուն շնորհիւ, Ներսէս դիւրաւ կրցաւ քանի մը ամսուան մէջ իսկ գաղափար կազմել թէ, շուկան կամ հրապարակը — ինչպէս որ կ'ուզէք — ահագին թատերավայր մըն էր, ուր ամէնէն ճարպիկ դերասանները միայն կը յաջողէին իրենց նախանձելի ապագայ մը շինել, հոգ չէ թէ, այդ լուսաւոր հեռանկարը իրենց մօտ բերելու ճիգերնուն մէջ, օրը հարիւր անգամ տարազ փոխէին։

Տակաւ, երբ դրական գաղափարներու հազար ու մէկ ճիւղաւորումներուն հետ իր տեսլապաշտ ամբիծոտ ըմբռնումները սկսաւ բաղդատել, իրեն այնպէս թուեցաւ թէ, շուկային մէջ իր փնտռած ասպարէզը պիտի չգտնէր, ու հեռացումի մը պէտք՝ այդ քառասային միջավայրէն՝ իր թաքուն բաղձանքներէն մին եղաւ։ Շուկայի դպրոցէն անակնկալ, խոշոր յուսախաբութիւն մը կրեր էր։ Եւ որովհեւեւ նիւթի մարդ չէր կրնար ըլլալ ինք՝ տեսլականի, սիր՛ոյ մարդ ըլլալ նախընտրելու՝ ուստի յամր ընկրկում մը սկսաւ հրապարակէն և օր մըն ալ, կրունկներուն վրայ վերջնական վերադարձ մը դէպի... հօրենական տունը ուր իր ճաշակին յարմար զբաղում մը պիտի ըստեղծէր։ Արդարեւ իր սորվածներէն, իր փնտռածներէն, իր երազներէն ո՛չ մէկը կրցած էր գտնել հոն ու յարմարցնել ապրելու այն ջիլբաւոր պաղկին։ Սակայն, պէտք է ըսել թէ, Մէն-Բէթէրսպուրգի մէջ ձմրան եղանակը խիստ է և կանխահաս ալ։ Նէվա գետը կը սառի հոկտեմբեր ամիսէն մինչև ապրիլ, առնուազն 146 օր։ Բնականաբար այն ատեն պզտիկ չոգենաւներուն երթեւեկութիւնները կը դադրին։ Այսուհանդերձ հաղորդակցութիւնները կը շարունակուին սառած գետէն վրայէն, անուաւոր և սայթաքող կառքերու միջոցաւ։ Ինչպէս քալելով ալ։ Բայց գետին սառած մակերեւոյթը հարթ չէ շատ անգամ, տեղ տեղ սառի կոյտեր կը դժուարացնեն յարաբերութիւնները, մանաւանդ տրբաւատ ձիւն տեղայ։ Ուստի քաղաքապետութիւնը, անց ու դարձի համար պէտք եղած տեղերը մաքրել տալով, գետին մէկ եզերքէն միւսը, յատուկ փայտաչէն տեսակ մը կամուրջ (Թառասա) հաստատել կուտայ սառոյցին վրայէն, ուրկէ կ'ապահովուի ժողովրդեան երթեւեկութիւնը։

Այս ձմեռ Մէն-Բէթէրսպուրգցիները՝ փոխադրութեան նորաձեւ միջոց մը վայելեցին։ Ընկերութիւն մը ելեկտրական «Թրամվայ»ի երկու գծեր հաստատեց Նէվա գետին սառոյցին վրայ։ Մէկ գիծը, գետին ձախ եզերքէն — Անգլիական քաղաքէն — կը մեկնէր դէպի միւս եզերքը, դէմ առ դէմ, մինչև Ներակրյտի Պալատը և Գեղարուեստներու Ակադէմեան՝ Պաղել կըզզույն մէջ։ Իսկ միւս գիծը, մինչև Բէթրովսքի կղզին մէջ Սուրբ Գէորգս և Գաւդոս Մայր Եկեղեցին։ Գիծին լայնքը՝ ոչ աւելի մէկ քիլոմէթր է։

Պէտք է ըսել թէ՝ առաջին անգամ չէ որ սառոյցի վրայ առժամապէս երկաթուղիի գիծ մը կը հաստատուի։

Ամէն տարի արդէն քանաստի մէջ մեծ գետերու սառոյցին վրայ, երկաթուղիի գիծեր կը հաստատուին, ուրկէ ոչ թէ պարզ «Թրամվայ» մը, այլ՝ շոգեկառքներ իրենց կառախումբերով «բօֆ բօֆ» կ'ընթանան։

Շոգեկառքով սառոյցներու մէջէն ճամբորդելը՝ չիտակը դողալու բան է, ոչ թէ վախէ այլ.... ցուրտէ։ Այդ տեսակ պմուռնական ճամբորդութիւն մը տարօրինակ կրնայ ըլլալ, բայց երբէք հրապուրիչ։ «Մեղրալուսինը սառոյցներու մէջ» անցը՛նել... պռռռռ... ինչ պաղ բան։ Ամէն պարագայի մէջ՝ այդ վերնագիրը մեր բանաստեղծներուն գրական երեւակայութեանը կը յանձնարարեմ, առով ընտիր հատուած մը յօրինելու համար։

ԳԱՒԴՈՍ

ԱՄՊԻՆ ՊԱՏՈՒԷՐԸ

Վերջապէս անցան տօներու սա օրերը։

Հիմա, յոգնած, մէկդի քաշուած, ետիս կը նայիմ, այլէ անցնելու համար այն փորձանքները, որոնք Ծաղկազարդէն մինչեւ Զատկին օրը, եկեղեցական այցելութիւններուս միջոցին գլուխէս անցան։

Աշխարհս ասանկ է. ուզածդ քովէդ իսկ չանցնիր. երեսդ անգամ չի նայիր։ Բայց չուզածդ ճիշդ գլուխէդ հանդուքներուն որոնք, իր առջի կարծիքով, չատ դիւրին երեւցած էին իրեն գոհացուելու համար, մինչդեռ հիմայ տաղտկալի անձուկ մը, սրտնեղութիւն մը կը զգար «ճակտի քրտինք»ով գրաւ չահելու... տափակութեան մէջ որ իրեն պէս իտալիատ մէկու մը չէր վայեր կարծես...։

Իրենք բաւական բարեկեցիկ չէի՞ն։ Ինչ հարկ կար կեանքի անօգուտ, ամուլ պայքարներով ժամանակ վատնել ու նեհարնալ։ Սիրելու տարիքին մէջն էր արդէն, կեանքի ընկեր մը գտնել ու անով զբաղիլ՝ հաճելի բան չէ՞ր։ Ու քիչ մնաց իր այս երազն ալ գերպանի չքեղ նօթատետրին մէջ պիտի արձանագրէր, անվիճելի առաջնութիւն մը տալով անոր։

Մ. Ո.

(Շարունակելի)

կ'անցնի որպէս թէ գլուխէն զատ անցնելիք ուրիշ ճամբայ մը եղած չըլլար։

Աւագ հինգշաբթի օրը, բերանփոխ մը ըրած ըլլալու համար, Պոլսոյ եպիսկոսապատիւ թաղերէն մէկուն եկեղեցին գացի, ուր կեանքիս մէջ հազիւ չորս-հինգ անգամ գացած էի։

Ի լուր այդ օրուան հոգեշունչ ու հրեշտակային երգերու, պէտք կա՞ր ըսելու թէ մարդ կը վերանայ, կը հեռանայ պահ մը իր ամենօրեայ դրական կեանքէն։ Լափալիսեան ճշմարտութիւն մը յայտնել չեմ ուզեր ըսելով թէ այդ օրը մարդուս հոգին կը յաչխտակուի, կը թրթռայ դպիրներու գեղգեղանքէն, ինչպէս մարմինը կիներու ճվռտուքէն։

Ահա, ե՛ս ալ, այդ օրը մեղեդիներու ներդաշնակութեան ու մանուկ դպիրներու ձայնին քաղցրութեան տակ գինովցած՝ համակ հոգի էի կտրած, այնպէս որ, միտքս, ա՛լ հրամեշտ տուած էր աշխարհային ամէն բաներու։

Այդ երգերը, այդ արարողութիւնները, անդորրութեան, յուսոյ ու երանութեան համբայ մը բացած էին առջիս, ուրկէ, որպէս Եղիա մարգարէ, հոգով մարմնով վերացայ, վեր, այնքան վեր՝ ուր չէր կրնար հասնիլ վերնատան ճվռտուքը։

Ուստի, զգայարանքներս փոխած էին իրենց սովորական դերը։

Աչքերս՝ սուրբերու պատկերներուն վրայ էին յառած, փոխանակ դիտելու դասին մէջ կեցող կին-հրեշտակներու դէմքերը։

Բիթս՝ կոյսերու վրայէն տարտղնուած «ռնգազմայլ» բուրումներու տեղ, խունկի հոտին էր բացած իր ջուխտ մը ծակերը։

Ականջնե՞րս . . . ըսի արդէն թէ՝ այնքան վերը եկած էի ուր չէր կրնար հասնիլ վերնատան խժտուքը։

Շրթներս՝ կուսական սիրուն դէմքերու ձօնուած ինքնաբուխ գովասանքներու տեղ, սուրբերու սաղմոսները կը մրմնջէին հիմա։

Ու ձեռքերս, հրաժեշտ տուած իրենց սովորական մեղապարտ դերին, ամենայն զարկեչտութեամբ, կանոնաւորապէս ու ինքնաբերաբար, դէմքս խաչակնքելու դերը կը կատարէին։

Անհուն խաղաղութեան, ու անսահման քաղցրութեան չիթ մը կաթած էր ներսս, մեղքերուս կոյտին վրայ, ու զայն տարբաղադրած, փշրած ու ցրուած էր։

Մարմինս աճառով, հոգիս ալ հաւատքով սրբած ու մաքրած էի. ամբողջութեանս վրայ աղտ մը, բիծ մը չէիր կրնար գտնել, ո՛չ նիւթական և ոչ ալ բարոյական։

Մեղքերս ամբողջ ծրար մը ըրած սատանին կռնակը տուած էի. բայց, խօսքը մէջերնիս, ծանրութեանը տակ ա՛ն իակ կքեցաւ երբ կռնակը առաւ այն խոշոր ծրարը. ու ես զարմացայ թէ ի՞նչպէս կրցեր եմ սատանէն աւելի մեղք կրել վրաս, ես որ քիչ շատ պարկեշտ ճանչցուած էի մարդոց մէջ։

Ինչ որ է, այդ հինգշաբթի օրը, վերջապէս փետուրի մը պէս թեթեւցած էի, ու ինչպէս ըսի, հոգով մարմնով վերացայ, վեր, վե՛ր օդերու բարձունքը, ուր թիերես ամպ մը, ծայրահեղ նեղացած՝ դառնապէս կուլար։

Զիս տեսնելուն պէս լացը կտրեց, ուրախացաւ գոնէ հատ մը ինծի պէս գտնուելուն համար. առաւ գիրկը ինծի։

Վարը, եկեղեցւոյն մէջ դեռ նոր սկսած էր ցերեկուան պատարագը. հանդարտ նստած տեղէս դիտեցի։

Մէկ միջոց մը հարցուցի իրեն՝ ամպին՝ թէ ի՞նչ էր իր լացին ու բարկութեան շարժառիթը։

—Մ'խ, ըսաւ ան, մարդիկ ա՛լ չափազանցեցին իրենց անհաւատութեանը մէջ. սոսկալի նեղացած եմ իրենց, ըսաւ ու քանի մը կաթիլ եւս արցունք թափուցուց վար, հոգով մարմնով մահկանացու մեր ժողովուրդին վրայ։

Վախցայ, ու Ամպը, իմ այդ վախս նշմարելով, խնդաց իսկոյն, ու ըսաւ. «Մի վախնար, այլ զգուշացիր մեղք գործելէ, որպէս զի ասկէ նորէն քեզ վար չի նետեմ, հոսկէ իյնալը՝ Ադամին Դրախտէն իյնալուն չի նմանիր, կտոր կտոր կ'ըլլաս։

* * *

Վարը, ոտնլուայի արարողութիւնը սկսաւ։

Սրբազանը, զենչակ ի փորին, ծունգի վրայ նստեցաւ սեղանին աջ կողմը. գուլպայազիրկ ոտքով քահանաներու շարքը ծայր տուաւ խորանին եռեւէն։

Ժողովուրդին մէջ իրարանցումը սկսաւ, անանկ որ, որպէս թէ Սուրբ Գիրքը իրենց պատուիրած ըլլար տեսնել նոյն իսկ ոտքերուն ըղունգները, իրարու կռնակ կ'ելլային կոր։ Բարեբաղդաբար, այդ իրիկուն այր և կին խառն չէին կեցած։

Այդ աղմուկը, այդ իրարանցումը չէր բաւեր կարծես, մէյ մըն ալ նայես քահանաներէն մէկը, խորանին եռին, դպրապետին առաջարկութեանը վրայ, քսանի չափ մեծ ու պզտիկ դպիր տղաք շուրջը հաւաքած, ոտնաղնուութեան ելաւ։

Ամէնքին ալ գուլպանին հանած, ոտքերնին քահանային քիթին էին տընկած. ու տիրող աղմուկին մէջէն ձայներնին լսելի ընել տալու ատիճան բարձր ձայնով իրենց ոտքերուն ներքողը կ'ընէին. «Իմ ոտքս թէմիզ է, իմինս թէմիզ է»։

Քահանան՝ ուշադրութեամբ ոտքերուն վրայ կը նայէր։

Ժողովուրդին աղմուկը դադրեցաւ, իսկ քահանան դեռ չէր աւարտած իր գործը։

Հիմա, երկու բան միայն կը լսուէր եկեղեցւոյն մէջ. մէյ մը դպիրին երգը՝ «Վերածգողն երկնից . . .», մէյ մըն ալ խորանին ետեւէն ոտքերուն ներքողը՝ «իմինս թէմիզ է. իմինս թէմիզէ»։

Ու «վերածգողն»ը, հրաշալի, անզուգական ու հոգեշունչ այդ երգը, անհասկանալի, խառնակ ու անճաշակ բան մըն էր եղած։

— Վերածգո՞ղն երկնից . . .։

— Իմին ոտքս «թէմիզ» է, իմինս «թէմիզ» է.

— Մշտնջենաւոր հօր որդին . . .

— Չէ ծօ՛, առաջ ես.

— Ներգործեալ իմովն ի վեր . . .

— Իրա՛ւ ես ըսեր, իմ ոտքս «տահա թէմիզ» է։

Վերջապէս քահանան գործը լմնցուց. տանուհէիկդի չափ դպիր զատելով, անոնց ալ ոտքը լուալ տուաւ։

Ամբը հարցուց ինծի թէ ի՞նչ պէտք կար այդքան իրարանցում, այդքան աղմուկ հանելու. քահանաներուն ոտքը լուալ չի՞ բաւեր միայն։

Ըսի իրեն թէ մեր ժողովուրդը հարազատ հետեւող ըլլալ կ'ուզէ Քրիստոսի. ամէնը հինգ քահանայ կար հոգ. Քրիստոսի աշակերտներուն թիւը հինգէն աւելի էր. ուստի անոր խոնարհութեան մասին տուած օրինակը լաւ մը յարգած ըլլալու համար պէտք չէ՞ որ լուացուողին թիւը գոնէ Քրիստոսի աշակերտներուն թիւին չափ ըլլայ՝ եթէ ոչ աւելի։

— Քրիստոս ոչ միայն խոնարհ էր, ըսաւ ամպը, այլ եւ անշահախնդիր, բարի, ներողամիտ . . . ինչո՞ւ Քրիստոսի այդ յատկութիւնները ի նկատի չեն առնուիր։

Չկրցայ պատասխանել. պապանձեցայ մնացի։

— Քրիստոսի խոնարհութեան օրինակը ըսաւ ան, շատ կը յարգէ ժողովուրդը, անոր համար որ, խոնարհութեան քղին տակ շատ դիւաբաւ կրնայ պարակուիլ կեղծաւորութիւնն ալ, որմէ առաջ պաշար ունի ան իր քով։ Այնպէս չէ՞։ Կը վախնամ որ յարգանքի արտայայտութեան այդ եռանդը այնքան արծարծի որ. օրին մէկն ալ ոտընլուայի արարողութիւնը դեռ չսկսած՝ սրբազանը դուրսէն աւանակի մը վրայ նստեցնել ու «Որ վերօրհնիս» երգելով ներս առաջնորդեն զայն, սա պարզ պատճառով որ, Քրիստոս, իբր խոնարհութեան գերագոյն նշան աւանակի վրայ նստած մտաւ Երուսաղէմ։

— Միայն մէկ քահանային ոտքը լուալն ալ կը բաւէ ցոյց տալու համար Քրիստոսի խոնարհութեան օրինակը. շատ շատ ամբողջ քահանաներունը լուալու է և ոչ ալ ուրիշներունը։

— Ինչո՞ւ համար, հարցուց նորէն ամպը ինծի, ձեր եպիսկոպոսները կամ վարդապետները, անոր ասոր ոտքը լուալէն ետքը, իրենց ոտքն ալ լուալ կուտան. մանաւանդ որ իրենք տարիքով մեծ ըլլան թէ փոքր, աթոռի մը վրայ ալ փառաւորապէս կը բազմին ու այնպէս կ'երկնցնեն ոտքերնին։

Արդեօք Քրիստոս խոնարհութեան օրինակը տալէն ետքը հպարտութեան օրինա՞կ ալ տալ ուզեց իր աշակերտներուն։

Նախ չփոթեցայ, բայց իսկոյն խելքս գլուխս եկաւ։

—Չէ՛, ըսի, չէ՛. սխալ կը խորհիս կոր դուն. մեր եպիսկոպոսները կամ վարդապետները, Քրիստոսի խոնարհութեան այդ դասը տալէն ետքը, իրենց ոտքն ալ լուալ կուտան՝ հասկընալու համար թէ տրուած դասը աղէկ մը սորվեր են թէ ոչ։

Եւ ամպը վերացաւ ու ես վար իջայ, իմ սովորական բնակարանս։

ԶԱՒԷՆ ՄԱՆՈՒԷԼԵԱՆ

Գոնիայի Աղգ. վարժարանին համար հայերէն և ֆրանսերէն լեզուներու հմուտ և ձեռագործ տորվեցնելու կարող ուսուցչուհի մը կը փնտռուի 350-400 ղրշ. ամսականով։ Փափաքողները կրնան դիմել «Մանզումէ»ի խմբագրատունը։

ԱՐՏԱՔԻՆ

ՀԱՇՏՈՒԹԵԱՆ ԽՆԴԻՐԸ.— Հարաւային Ափրիկէէն վերջին անգամ հասած լուրերը հակասական կը թուին. յայտնի չէ թէ Պօէրները վերջնականապէս որոշո՞ւած են ընդունիլ բրիտանական կառավարութեան պայմանները։ Այս վերջինը ամէն կերպով կը դիւրացնէ պօէր զօրավարներուն իրարու հետ բանկցելու պայմանները։

ՍՈՎԸ ՌՈՒՍԻՈՅ ՄԷՋ.—Բուլթավա նահանգին մէջ ծագած սովին պատճառները քննելու և ուսումնասիրելու պաշտօն ունեցող Ռուսիոյ ներքին գործոց Նախարար Բլէվէ՝ Մոսկուայէն Խարքով հասնելով, ուղղակի դէպի Բուլթավա մեկնած է։

ՁՕՐԱՎԱՐ ԲՈՒՐՈՒԲԱԹԲԻՆ. — Ռուսիոյ պատերազմական Նախարար զօրավար Բուրուբաթքին հաւանականաբար մօտերս Կովկասիոյ ընդհանուր հրամանատար պիտի կարգուի։ Լէմպերկի թերթերը կը հաստատեն այս լուրը։ (Գնդապետ Կրիմի մատնութեան հետեւանքն եղած պիտի ըլլայ այս փոփոխութիւնը։)

ԳԵՐՄԱՆԻԱ. ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ԱՒՍՏՐԻԱ.—Ցառաջիկայ օգոստոս ամսոյն Գերմանիոյ Բոզնանի գաւառակին կեդրոնը եղող Բոզէն քաղաքին մէջ տեղի ունենալիք մեծ զօրահանդէսներուն՝ Վիլհէլմ կայսեր հրամանաւ ներկայ պիտի գտնուին Աւստրիոյ մեծ դուքսերէն Ֆրանսուա Ֆէրտինանտ Զարեւիչը և Սաքսոնիոյ իշխանը։

ԲՐՈՒՍԻԱ ԵՒ ՊԱՎԻԷՐԱ.—Պավիերիոյ մայրաքաղաք՝ Միւնիխէ «Լօքալ անձայկէն» թերթին քաջուած հեռագրի մը նայելով, Պավիէրի զինուորներուն համազգեստին բրուսական համազգեստին ձեւը տալու՝ և Պավիէրի երկրորդ բանակի կեդրոնին Բիկէլայ քաղաքը փոխադրուելու խնդիրները լուծելու համար, մարաքսխտ Վալտերզէ մօտ օրերս Միւնիխ պիտի ժամանէ։

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ԱՆԳԼԻԱ ԹԻԷՆԶԻՆի ՄԷՋ.—Թիէնզինի մէջ Ռուսիոյ և Անգլիոյ միջեւ ծագած հողային խնդրոյն մասին Անգլիոյ խորհրդարանի անդամներէն միոյն լորտ Քրանպորնի ուղղած մէկ հարցումին ի պատասխան, այս վերջինը ըսած է թէ այդ խնդիրը մօտէն քննել տալու համար բրիտանական կառավարութիւնը երկուսակ մէյ մէկ պաշտօնեայի անուանումը առաջարկած է, և Ռուսիա ալ հաւանութիւն տուած է։

ԲՕՆԹԱԿՈՒՐԱՑԻ ՊԵՏԸ ԳԵՐԻ ԻՆԿԱԾ. — Անգլիոյ Արեւմտեան Ափրիկէի Նիկէրի գաղթականութեան ճէպէ քաղաքէն «Սթանթարտ»ի թղթակցի հեռագրի մը նայելով, անցեալ փետրվարի 5ին՝ Բօնթակուրայի պետին դէմ ղրկուած անգլիական զօրաց ջոկատը՝ այս վերջինը գերի բռնած է։

ԱՆՀՈԳՈՒԹԵԱՆ ԱՐԴԻՒՆՔԸ. — Նիւ-Եօրքէն «Բրթի Ժուռնալ»ի հետեւեալը կը գրեն.

«Հանրի Պլիսէն անունով կարմրամորթ մը ամբաստանուած ըլլալով թէ սպանած է իր ընկերներէն մին՝ դատաստանի կ'ենթարկուի և ապա կախուելու կը դատապարտուի։ Վճռոյն գործադրման վայրկենէն 35 վայրկեան առաջ՝ հաստատուելով թէ դատապարտեալը անձնապաշտպանութեան պատճառաւ գործադրած է ոճիրը, անմիջապէս կը հեռագրուի տեղւոյն կառավարիչին որ յետաձգէ գործադրութիւնը։ Առաւօտուն ժամը 2ի միջոցին՝ հեռագիրը կառավարչին տունը կը հասնի, բայց այս վերջինը դեռ պառկած ըլլալով՝ կը հրամայէ որ հեռագիրը բերող պաշտօնեան զայն դրան ծերպէն ներս ձգէ։

Ինչ օգուտ որ կառավարիչը փոխանակ անմիջապէս բանալու և կարդալու՝ նորէն կը սկսի քնանալ։ Դատարանի պաշտօնեաները կարծելով թէ հասած հեռագիրը կը հաստատէ դատարանին որոշումը, անմիջապէս կը գործադրէ զայն»։

ԻՏԱԼԻՈՅ ԱՐՏԱՔԻՆ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ. — Իտալիոյ ելեւմտական նախարարը Նաբոլիի մէջ ճառ մը արտասանելով՝ Իտալիոյ համար արտածութիւնը շատցնելու պէտքը ի վեր հաներ, և ըսեր է թէ կը յուսայ որ Իտալիոյ հետ առեւտրական յարաբերութիւններ ունեցող իւրաքանչիւր ազգութեան հետ յաջողի զատ զատ պայմանագրեր կնքել։

ԱՀՈՒԵԼԻ ՈՃԻՐ ՊՕՌՏՈՅԻ ՄԷՋ.— Ֆրանսայի Պօռտօ քաղաքին մէջ Սպանիացի այր ու կին մը իրենց 8 տարեկան զաւակին հետ անկողնին մէջ խեղդուած գտնուած են։ Կը կարծուի որ ոճիրը գողութեան նպատակաւ գործուած ըլլայ։

ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ ՍՊԱՆԻԱ.— Սպանիոյ Ֆէրոլի նաւահանգիստը հասնող նաւախումբին հրամանատար ծովակալ Քուրթիլ, իրեն հետ ունենալով երկու դերծովակալներ, այցելութիւն տուեր է տեղւոյն կառավարչին։ Երեկոյին Ֆրանսայի հիւպատոսը ի պատիւ իրենց չքեղ հացկերոյթ մը տուեր է։ Ցամաք ելած 2500 ի չափ զինուորներ ժողովուրդին խանդավառ ցոյցերուն արժանացեր են։

ՁԱՐՈՆ ԵՒ ԲՈՐԵԱ.— Ճաբոնի իշխան Նաղուսման նախագահութեան տակ առեւտրական ընկերութիւն մը կազմուեր է։ Այս ընկերութիւնը ի մէջ այլոց պիտի ապահովէ Քորէի մէջ ճաբոնական երկաթուղի մը երկարցնելու գումարին հայթայթումը։

20,000 ՈՍԿԻ ՇԱՀՈՂ ՃԱՄԲՈՐԴ ՄԸ։—Գերմանիայէն Ամերիկա մեկնող նշանաւոր ջուխտակար Մ. Քէօպէլիք՝ հինգ ամիսի մէջ ջուխտակ զարնելով 20,000 ոսկի շահեր է։

ՇՈՔԷՆԻՆ ԳԵՐԵԶՄԱՆԸ.—Աւստրիոյ կայսրեան նահանգին կեդրոնը եղող Լէմպերկի Լէվերը՝ անցեալները յանձնաժողով մը կազմեցին, ուր ուսումնասիրելով նշանաւոր երգահան Շոքէնի գերեզմանը Լէմպերկ փոխադրելու խնդիրը, որոշեցին միաձայնութեամբ թէ առայժմ այդ գործը անկարելի է։ Մեր կողմէ Շոքէնի ընտանիքը չուզեր որ այդ փոխադրութիւնը տեղի ունենայ։ Բայց որքան որ ալ խնդիրը յետաձգուեցաւ, որոշուեցաւ որ Միքիէվիքի արձանը չմնուելէն վերջ՝ Շոքէնի յիշատակին համար արձան մը կանգնուի։

ԻՇԽԱՆՈՒՀԻ ԲԱԶԻՎԻԼԻՆ ԴԱՏԸ.—Անցեալները գրուեցաւ թէ Բազիվիլ կոչուած իշխանուհի մը Սէթիլ Բասի անուամբ կեղծ ստորագրութիւնով չէքեր չմնած էր։ Երեք օր առաջ յիշեալը Քարի մէջ դատաստանի ենթարկուելով խնդրեց որ դատը յետաձգուի մինչեւ որ իր անմեղութիւնը հաստատող թղթերը կարենայ յանձնել դատարանին։ Բայց այս վերջինը՝ մերժեց իշխանուհիին առաջարկը։

ՇԱՄԱԽԻի մէջ ապրիլ 27ին երկու զօրաւոր ցնցումներ պատահեր են երկրաշարժի։

ԿԱՄՊԷԹԹԱՅԻ ԱՐՁԱՆԸ. — Պորտոի մէջ Կամպէթթայի յիշատակին կանգնուելիք արձանին չինութեանը ձեռնարկող աշխարհահռչակ Տալու մեռած ըլլալով, Ֆրանսական կառավարութիւնը որոշեց որ՝ արձանագործ Եէկեր և Քամիլ Լէֆէվր՝ շարունակեն հանգուցեալին հրաշալի գործը։

ՆԵՐՔԻՆ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԶԵԿՈՒՑՈՒՄ

«Երէկ, ուրբաթ, Սէլամլըքի արարողութենէն յետոյ, չնորհուած կայսերական ութեամբ, Աւստրիոյ-Հունգարիոյ մեծ դեսպան Պարոն տը Բալիչէ և Ֆրանսական մեծ դեսպան Մ. Գոնթանս և ամերիկեան դեսպան Մ. Լէյշման՝ ոչ-պաշտօնապէս Օգոստ. Սուլթանին ներկայանալով, պատիւ ունեցան Ն. Կայս. Վեհափառութեան մեծարանացը արժանանալու։»

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ

Հաշուակալութեանց Ատենի նախագահ անուանուեցաւ՝ նոյն ատենի Բ. բաժնի նախագահ Հիլմի էֆ.։

ՎԵՀԱՊԵՏՆԵՐՈՒ ՄԻՋԵՒ.—Պատի Մեծ դուքսը իր չնորհակալութիւնը յայտնած է Վեհ. Սուլթանին որ բարեհաճած էր չնորհել իրեն՝ Իմթիազի ականակուռ պատուանշանը։

ՀԱՅԵՐՈՅԹ ԵՒ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ.— Առջի օր Ֆրանսական դեսպանը և դեսպանուհին հացկերոյթ մը տուին դեսպանատան մէջ որուն ներկայ էին դեսպանատան գործակատար Մ. Պարբոթ, Հանրային պարտուց վարչութեան նախագահ գօմանտան Պէռժէ, եւն. եւն.։

Նոյն օրը Միացեալ Նահանգաց դեսպանն ու դեսպանուհին, իրենց Բոսֆորոյի բնակարանին մէջ չքեղ պարահանդէս մը տուին, ներկայութեամբ մայրաքաղաքիս եւրոպական գաղթականութեանց բազմաթիւ ծանօթ անձնաւորութիւններու։

ԷԿԶԱՐԲԻՆ ՕՐԵԼԵԱՆԸ.— Պուլկարաց Էկզարքը չնորհակալութեան գիրեր ուղղած է Պուլկարիոյ այն բոլոր յանձնախումբերուն և ընկերակցութիւններուն՝ որոնք վերջերս չնորհաւորական հեռագիրներ ղրկած էին իրեն՝ իր քսանչորսամեայ յոբելեանին առիթով։— Ցորելեանի հանդէսներու պատրաստութիւնները հիմակուընէ կը տեսնուին Սոֆիայի մէջ, ուր գրական ընկերակցութեան նախաձեռնութեամբ, տեղւոյն Համալսարանին մէջ համախմբում մը տեղի ունեցած է ներկայութեամբ ընկերութեան բոլոր կին-անդամներու և օրոշուեր է Էկզարքին Ցորելեանը տօնել Մայիս 23/6ին։ Եւ ասոր համար կարգադիր մասնախումբ մը կազմուած է՝ Տր. Մոլոֆի նախագահութեան տակ։ Պուլկարիոյ ամէն կողմերը այդ օր յատկապէս Պատարագ պիտի մատուցուի՝ նոյն օրը հանդիսաւոր ժողով մը տեղի պիտի ունենայ կա՛մ Սլավիանսքա-Պէզէտայի, և կամ Բաղլըմանի մէջ, ուր ճառեր պիտի արտասանուին Էկզարքին վերջին քսանչորսամեայ գործունէութեան վրայ։ — Սոֆիայի բոլոր ընկերակցութիւնները Ն. Սրբազնութիւն Էկզարքի հացէին հեռագիրներ պիտի ուղղեն։ Ասկից զատ, պուլկար լաւագոյն գրողներու յօդուածներէն բաղկացեալ տետրակ մը պիտի հրատարակուի, ի յիշատակ յոբելեանին։

ԾԽԱԽՈՏԻ ՏԱՍԱՆՈՐԴԸ.—Հանրային Պարտուց Վարչութեան և Ռէժիի Վարչութեան միջև գոյացած համաձայնութեամբ մը, Ռէժին ելմտական ներկայ 1318 տարւոյ Մարտէն սկսեալ մինչև հինգ տարի, վերստին ինք պիտի գանձէ ծխախոտի տասանորդը և 1½% նպաստի բաժինը (ճիւրէ էմէ), ի դիմաց Հանրային Պարտուց Վարչութեան։ Հետեւապէս Ռէժիի Վարչութիւնը երկրագործներէն թէ՛ իր գնած և թէ արտածող վաճառականներու ծախսուած ծխախոտներուն արժէքէն 11½% վար պիտի դնէ, եւ գանձած բոլոր գումարները ամէն ամսոյ վերջը, առանց զեղչելու, ամբողջապէս պիտի յանձնէ Հանրային Պարտուց Անտուկին։ Ռէժիի Վարչութիւնը, Հանրային Պարտուց Վարչութեան գրաւոր պահանջմամբ, կրնայ այս երկու տուրքերը բերքով (ֆէրէն) ալ գանձել, և իրեն տրուած հրահանգին համաձայն հնչուն դրամի վերածել։ Ռէժին, իր իրաւասութեամբ, արտասահման տարածելու համար վաճառականներուն գնելիք ծխախոտներուն գիները քննելու իրաւունք ունի։ Ծխախոտներուն սահմանուած գինը պիտի քննէ, և երբ կասկած ունենայ, կամ տիրողը հետ չկրնայ համաձայնիլ, Հանրային Պարտուց Վարչութենէն հրահանգ առնելու առանց պէտք տեսնելու, տասանորդը և հիւրէ էմէն այնքան պիտի առնէ։ Հանր. Պարտուց Վարչութիւնը ի՛նք պիտի հոգայ վաճառականներուն գնած ծխախոտներուն համար Ռէժիի կողմէ կատարուած քննութեան ծախքը, և ամէն անգամ որ Հանրային Պարտուց Վարչութիւնը պէտք տեսնէ, Ռէժիի գործառնութիւնները պիտի քննէ, այս վերջինին ալ համակերպելու պարտաւոր պիտի ըլլայ։

ՄԱՐԴԱՀԱՄԱՐԻ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐ.—Ցունաց Պատրիարքարանը ծանուց Կ. Պոլսոյ ու արուարձաններու յունական եկեղեցիներու աւագերէցներուն թէ՝ Մկրտութեան արարողութիւններէն ետքը տղոց ծնողներուն տրուելիք վկայագիրները փոխուած են՝ մարդահամարի նոր կանոնագրին տրամադրութեանց համաձայն։ Ուստի այդ աւագերէցները պարտին մինչեւ յառաջիկայ շաբթուն Պատրիարքարան դիմել եւ ստանալ նոր վկայագիրները։

ԱՐՄՏԻՐԻ ՀՐԱՊԱՐԱԿԸ.—Առջի օր Կ. Պոլսոյ արմտիքի հրապարակին վրայ բաւական գործ եղաւ։ Անատոլըի ցորեները ծախուեցան 9¾—11½ ղրուշի, տեսակին համաձայն, Երէկ Անատոլըէն 6000 քիլէ ցորեն բերուեցաւ հոս։

ՊԷՇԻՐԹԱՇԻ ոստիկանապետ Հաճի Հասան փաշայի եղբայրը՝ Զորումի ոստիկան—զինուորներու գնդապետ Էօմէր պէյ որ արձակուրդով Կ. Պոլիս կը գտնուի։ Կայս. Իրատէի մը համաձայն, Սկիւտարի ոստիկան-զինուորներուն հրամանատար կարգուեցաւ։

ԿԷՕՔՍՈՒԻ գետակը մաքրելու, աւելի խորունկցնելու, երկու փայտաշէն կամուրջներուն տեղ քարուկիր կառուցանելու, փոքր նաւամատոյցներ ու քարափներ շինելու և թատրոնին տեղէն վեր մաքրելու համար, որոշուած է տուրք մը առնել նոյն գետակը մտնող նաւակներէն, մակոյկներէն ու մաղունաներէն՝ սա հետեւմամբ։—Մէկ թիակով նաւակներէն ու մակոյկներէն մէկ ղրուշ, երկզուգաթիներէն՝ մէկ ու կէս եւ երեքզուգաթիներէն երկու. նաւաբանջարեղէն, աղիւս, աղը եւ ալիւրի գործարաններուն ցորեն փոխադրող մաղունաներէն ալ երկուքէն - հինգ ղրուշ՝ տարողութեանը համաձայն։ Ատկէ գոյանալիք հասոյթն առանց ուրիշ տեղ ծախսուելու, ուղղակի նոյն նպատակին պիտի յատկացուի։ Այդ տուրքը գանձելու համար առաջին կամուրջին վրայ պաշտօնեայ մը պիտի գտնուի, որ գանձման փոխարէն տոմսակ մը պիտի տայ։ Այդ որոշումը հաղորդուեցաւ պետական Խորհուրդին։

ԷՕՄԷՐ ՆԷՇԷԹ ՓԱՇԱ.— Վեհ. Սուլթանը բարեհաճեցաւ կայս. աւագ Թիկնապահի բարձր տիտղոսը շնորհել հելլէնական սահմանագլուխին հրամանատար Էօմէր Նէշէթ փաշայի իբրեւ վարձատրութիւն անոր բարեւոք ու հաւատարմական ծառայութեանց։

ՍԸՎԱԶԷՆ կը գրեն թէ՝ վերջերս տեղացած անձրեւներ ընդհանուր զոհունակութիւն մը առաջ բերեր են։ Երկրագործները ոկսեր են կատարել ամռուան ցանքը։

ԻՏԱԼԻՈՅ դեսպանատունը արտաքին գործոց Նախարարութեան ղրկեց ծրագիրը այն մեծ ձիարշաւին, որ յունիս 8ին պիտի կատարուի Թուրինոյի մէջ՝ Վիքթոր Էմմանուէլ Թագաւորին հովանաւորութեամբ։

ՄԵԾ-ԵՊԱՐՔՈՍՈՒԹԵԱՆ մատուցուած տեղեկագրով մը կ'առաջարկուի զինուորական սպառազինմանց յատուկ հարիւրին վեց հանգանակութեան տեղ ոչխար գլուխ տասը փարա առնել և հողային բերքերէ առնուած տուրքերն ալ աւելի պարզ ձեւի մը վերածել։

ԹՈՒՐՔԻՒՀԵԼԷՆ առեւտրական պայմանագրութեան խառն յանձնաժողովը, առջի օր, Խարիճիի մէջ գումարուելով խորհրդակցութիւններ կատարեց։

ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ.— Առեւտրական ու հանրօգուտ շինութեանց եւ ելմտական նախարարները և մաքսային վերատեսուչը, առջի օր Բ. Դուռը երթալով տեսակցեցան Մեծ-եպարքոսին հետ։

—Պարտից դեսպանատան գործակատարը, նոյն օր Բ. Դուռը երթալով տեսակցեցաւ արտաքին գործոց նախարարին հետ։

ՁԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ՏՈՒՐՔ.— Զեռնհաս պաշտօնարանը, եղած հարցումի մը պատասխանելով, ծանոյց թէ երկրագործական վարժարանի շրջանաւարտներէն այն ոչ-փալամ հպատակները, որոնք կառավարական պաշտօններու մէջ կը գործածուին, զերծ են զինուորական տուրքէ։

ՕԼՏԷՆՊՈՒՐԿԻ մեծ դուքսը Մէրիթ պատուանշանին առաջին աստիճանը տուաւ, արտաքին գործոց նախարար Թէվֆիք փաշայի։

ՏՐԱՄԱՅԻ գաւառակին և մանաւանդ Քավալայի մէջ, ծաղկախաղը հետզհետէ կը ճարակի և բազմաթիւ մահերու պատճառ կ'ըլլայ։ Այս միջոցիս ծխախոտի ատոն ըլլալով, Քավալա բազմաթիւ գործաւորներու պատուաստումը անհրաժեշտ դատուած է։ Առողջապահական վարչութիւնը գրեց Ներքին Գործոց Նախարարութեան որ, տեղական կառավարութիւնը հարկ եղած միջոցները ձեռք առնէ այդ խոտին ճարակմանը դէմ։

ՊԱՏՈՒԱՍՏԻ ԶԱՆՑԱՌՈՒԹԵԱՆ ԴԷՄ. — Զեռնհաս պաշտօնարանը նկատելով որ շատ տեղեր պատուաստ չկատարուելով ծաղկախտի դէպքեր ու մահեր կը պատահին, որոշեց օրէնքին վրայ տրամադրութիւն մը աւելցնել՝ պատուաստը պարտաւորիչ ընելու համար. նաև բժշկական վարժարանի վերատեսչութենէն տեղեկութիւն ուզել, այդ մասին ձեռք առնուելիք գիտական միջոցներուն վրայ։

ԳԱՌՆՈՒԿՆԵՐԸ.—Զեռնհաս պաշտօնարանը կրկին անգամ որոշեց արգիլել 2 ամսուանէն վար եղած գառնուկներու մորթուիլը։

ԳՈՂԵՐՈՒ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ.— Ժամանակէ մը ի վեր Սկիւտարի, Գատըգիւղի և Հայտարփաշայի կողմերը կատարուած գողութեանց հեղինակները, առջի գիշեր ձերբակալուեցան Սկիւտարի մէջ, Ռէժիի դէտ մը տեսնելով որ քանի մը հոգի բեռեր շալկած կու գան Հայտարփաշայի կողմէն, ուզեց ձերբակալել, բայց ատոնք սպառնացան։ Դէտը, առանց ժամանակ կորսնցնելու, իմաց տուաւ Գարանամէտի պահականոցը։ Ոստիկանները անմիջապէս ձերբակալեցին այդ անձերը՝ Նիքոլի, Միքէ, Միխալ ու Իլիա, որոնց քովէն գտնուեցան չորս հատ մեծարժէք կտպերտու երեք հատ մետաքսէ ծածկոց, ինչպէս նաեւ գողի զանազան գործիքներ։ Ատոնք նախ ուրացան և յետոյ ըսին ոստիկաններուն թէ՝ գողոնները իրենց կու տան եթէ թող տրուին։ Այդ պարագան աւելի հաստատելով անոնց մեղապարտութիւնը, Սկիւտարի ոստիկանութեան ղրկուեցան։

ԻՐԱ՛Ի, ՀԱՄՈՎ ԿԱՐԿԱՆԴԱԿ. — Ալիէ անուն կին մը, առջի օրը, Ղալաթիոյ մէջ կարկանդակ մը առած ըլլալով հանգիստ ուտելու համար իրեն ծանօթ մասաճառ Մուսթաֆայի խանութը գնաց։ Ալիէ կարկանդակը ու-

տելու ատեն մասվաճառին գզրոցին մէջ խոշորկեկ քսակ մը տեսաւ, և երբ Մուսթաֆա յաճախորդներուն հետ կը զբաղէր, զայն գողնալով փախաւ։ Բսակը հարիւր ութսուն ոսկի կը պարունակէր։ Կնոջ երթալէն ետք մասվաճառը տեսնելով քսակին անհետանալը, իմաց տուաւ ոստիկանութեան որ կինը ձերբակալեց։

ԺԱՆՏԱԽՏ.— Ապրիլ 30ին Աղեքսանդրիոյ մէջ երկու դէպք և 1 մահ, Թանթահի մէջ 1 դէպք պատահած է։

ՄԵՐ ՆՈՐ ԹԵՐԹՕՆԸ

Ինչպէս բան մը էինք արդէն, յառաջիկայ հինգշաբթի օրէն պիտի սկսինք հրատարակութեանը թերթի մը, այլապէս նորօրինակ և այլապէս գեղեցիկ՝ որուն բովանդակ առաւելութիւնները մէկէն հոս դասակարգել՝ ստուգի՛ւ, քիչ մը անկարելի պիտի ըլլար։ Թերթի մը՝ որ, որքա՛ն տեսամաթիք նոյնքա՛ն յուզիչ, որքա՛ն հեռաքրքրաշարժ այնքա՛ն արկածալից ըլլայ, թերթի մը՝ որ ըլլայ հիւսուածքով այնքա՛ն մոգական՝ որքան պատկերներու, տեսարաններու կողմէ այլազան, բայց անհերեւակայելիօրէն այլազան, թերթի մը վերջապէս՝ որ, կեանքի ամէնէն տխուր ու միեւնոյն ատեն աչքառու դրուագներն ու հատուածները ներկայացնէր, — ահա՛ թէ ի՞նչ է մեր նոր թերթը՝

ՆԱԽԱՆՁՈՏ ☛ ԿԻՆ ☚

Նախա՞նձ, որ կեանքի էջերուն ամէնէն ցաւագիններէն մէկը կը բանայ մեզ առջեւ, սիրոյ ճամբուն վրայ, կեանքի պայքարի ճամբուն վրայ, ու բոլոր մեր մարդկային գոյութիւններուն ընթացած ճամբուն վրայ։ Կիրքը չէ՞ ան, որ քիչ մը ամէնուն ալ է առհասարակ, մանուկին չկամ չափահասին, ինչպէս խարտիշուհիին նոյնպէս թխորակին, աղուորին ու տգեղին միանգամայն։

Ա՛ռ կիրքն է որ պատկերացուած պիտի տեսնենք վերջին ծայր ճարտարօրէն՝ մեր ընտրած նոր թերթօնին մէջ, հեղինակին՝ ՀԱՆՐԻ ՄՕՆԷի կողմէ, որ վարպետ մը կը դաւանուի այսօր վէպին մէջ։

Ա՛ռ կիրքը, բայց մի՛, մի՛ ստիպէք որ ուրիշ բաներ աւելցնենք դեռ, սպասեցէ՛ք մինչեւ հինգշաբթի՝ որ կարդաք

ՆԱԽԱՆՁՈՏ ☛ ԿԻՆԸ

ԱԶԳԱՅԻՆ

ՅՈՒՆԱՑ Տ. ԵՕԱՔԻՄ Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔԻՆ

ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆԸ

Երէկ Յունաց Ս. Պատրիարքը՝ Տ. Եօաքիմ Գ., իր հետն ունենալով Եանեայի և Գաթամունիի մետրապօլիտները և Վարչ. Ժողովէն Թէոտորոս Զիսի, Դազանովա Սուրլա, Բահչէվանի Էմմանուէլիտիս և Անանիասի Գոնսթանթինիի էֆ.ները, ինչպէս նաեւ Ա. գործակատարը և Պատրիարքարանի Թարգման Զօլաքիտէս էֆէնտին, որոնց միացած էին նաեւ Գում Գարուի Յունաց եկեղեցւոյ քահանաները, 5 կառքերով, ժամը 7½ին Պատրիարքարան եկաւ Ս. Զատկի առթիւ փոխադարձ շնորհաւորական այցելութիւն տալու մեր Ս. Պատրիարքին։

Այդ միջոցին մեր Պատրիարքարանի մէջ յատակապէս Ն. Սրբազնութեան գալստեան կը սպասէին Ս. Պատրիարքին հետ Կրօն. Ժողովէն Տ. Գրիգորիս արք. Յովհաննէսեան և պատր. փոխանորդ Տ. Դաբրիէլ եպիսկ. Ճէվահիրճեան, իրենց հետ ունենալով Յակոբեան Վահան, Աբարեան Գրիգոր, Վահրիճ, Թաթուլ, Դնել, Տիրայր, Արտաւազդ վարդապետները և Մայր եկեղեցւոյ քահանայից դասը. իսկ Բաղ. Ժողովէն Եուսուֆեան Տիգրան, Խրտրրեան Գրիգոր, Ասատեան Մկրտիչ, և Տէր Ներսէսեան Տիգրան էֆէնտիները, ինչպէս նաեւ Ուսումն. Խորհրդէն Քէչէտէճեան Պօղոս, Տնտ. Խորհրդէն Մալխասեան Կարապետ և Դատաս. Խորհրդէն Տօքթ. Ալլահվերտեան էֆէնտիները, Վարչ. Յարաբերական և Արձանագրութեան դիւաններու ամբողջ պաշտօնեաներուն հետ սրահէն դուրս՝ սանդուղին առջեւ շարուած էին կարգաւ։ Եկեղեցական դասը՝ Պատրիարքարանի դռնէն դիմաւորեց Տ. Եօաքիմ Ս. Պատրիարքը, մինչ Մայր եկեղեցւոյ զանգակները կը հնչէին այդ միջոցին։

Շատ սիրալիր եղաւ ընդունելութիւնը և երկու Պատրիարքներ, ողջագուրուելէ ետք, ձեռք ձեռքի առաջնորդուեցան սրահը, ուր փոխադարձ շնորհաւորականներով դրուատեցին երկու ազգերու միջեւ շարունակուած այս սովորութիւնը, որով առիթ կ'ունենան անգամ մը եւս առաւել զօրացնելու այն կրօն. կապերը որոնցմով պարտաւորութիւն ստանձնած են քրիստոնէական փարեալ առաջնորդելու իրենց յանձնուած հօտերը։

Այս ամբողջ տեսակցութեանց միջոցին Թարգմանի պաշտօնը կը վարէր Տիմիթրիոս էֆ. Զօլաքիտիս, որ ինչպէս ծանօթ է մեր ամէնուս, երկու լեզուներու մէջ ունեցած իր կատարեալ հմտութեամբ արժանացած է երկու Պատրիարքարաններու վստահութիւնը վայելելու։

Գրեթէ կէս ժամէ աւելի երկու Պատրիարքները օրուան տօնին՝ Քրիստոսի յարութեան վրայ երկարօրէն տեսակցեցան և փափաք յայտնեցին որ առիթներ ունենան այս տեսակցութիւնները այս տօնական օրերէ զատ ուրիշ օրերու մէջ ևս կատարելու։

Մեծարանքներէ ետք, վերստին փոխադարձ շնորհակալութիւններ յայտնուեցան։ Այդ միջոցին Ս. Պատրիարքը՝ Բաղ. Ժողովոյ անդամները ներկայացուց Ն. Ամենապատուութեան, որ ամէնուն ալ կարողութիւն մաղթեց իրենց սահմանած պաշտօններուն համար, որմէ ետք հրաժեշտի ողջոյն տուին իրարու միեւնոյն գրկախառնութեամբ և բերանալիր շնորհաւորութիւններով։

* * *

Պատրիարքարանի ընդունելութիւնները վերջանալէ ետք, Տ. Եօաքիմ Ս. Պատրիարք իր ամբողջ հետեւորդներով Մայր եկեղեցի մտաւ մեր եկեղեցականներու առաջնորդութեամբ, ուր երկու ազգէ և երկու սեռէ նըմանը չտեսնուած բազմութիւն լեցուած էր, և ուղղակի սեղան եղնելով՝ լուռ հոգեկան պաշտօն մը կատարելէ ետք, ժողովրդին դարձաւ և հետեւեալ ուղերձը կարդաց, ուղղուած հայ քրիստոնեայ եկեղեցիին. զոր համառօտելով՝ իբրեւ ամփոփում մեր ընթերցողներուն կը ներկայացնենք.

«Կը փոխարինեմ այն սիրալիր այցելութիւնը, զոր Ն. Ամենապատուութիւն Ձեր հոգեւոր Հայրն Տ. Մաղաքիա Սրբազան՝ առած է մեզ ի դիմաց Հայ. Ս. Եկեղեցւոյն և ի դիմաց մեզ եղբայրակից բարեպաշտ ազգին, առիթ առնելով Ս. Յարութիւնը որ մեզի և ձեզի համար հաւասարապէս մեծահրաշ է, տօներու տօնն է և հանդէսներու հանդէսը, բռնած ի ձեռին դափնիի և ձիթենիի ճիւղեր, իբր նշանակ մահուան և մեղքերու վրայ տարուած յաղթութեան, ինչպէս նաեւ հաւատացեալներուդ համար սիրոյ և խաղաղութեան։

«Իբրեւ երկնային պատգամաբեր խաղաղութեան, լուսոյ և քրիստոնէական սիրոյ աւետիսը բերելով Ձեզի, կը պատմեմ Ձեզ Յարութիւնը Փրկչին, ձայնակցելով, «Երգեմք զՅարութիւն քո Քրիստոս Փրկիչ, հրեշտակք երգեն յերկինս, և զմեզ որ յերկրի ասա, արժանի արա փառաւորել զքեզ» երգին։ Այո՛, հարկ է փառաւորել զՅարութիւն Փրկչին։»

Եւ այս կերպով շարունակեց Տ. Եօաքիմ սրբազան, երկարօրէն բացատրել քրիստոնեայ եկեղեցիներու տարբերութիւնը և անոնց մասին իր ունեցած ներողամիտ համոզումները, և վերջ տուաւ իր քարոզին հետեւեալ վերջաբանով.

«Բայց մեր այս ուրախութիւնը ի մեծ դժբաղդութիւն մարդկութեան, ցաւ մըն է այն ամէն քրիստոնեաներուն սրտին որոնք ներմեռանդութեամբ կը հաւատան Քրիստոսի և որոնք եկեղեցին պառակտուած կը տեսնեն. ուրեմն մաղթենք ի սրտէ որ այս պառակտումը վերնայ բոլորովին և քրիստոնեայ եկեղեցիներու սէրը վառ և յարատեւ մնայ ամենուրեք և ազօթենք նաև Աստուծոյ ամէն առթիւ որ մեր Օգոստ. Վեհապետին և Անոր Գահուն հաստատութիւնը ամրապնդէ, որով Անոր բարձր հովանւոյն ներքեւ կարենանք մենք, երկու ազգերս, աճիլ ու գօրանալ մեր եկեղեցիներով։ « Քրիստոս յարեաւ ի մեռելոց»։ Այս խօսքերը թարգմանեց Տիմիթրիոս էֆ. Զօլաքիտէս։

Տ. Եօաքիմ Ս. Պատրիարքը օրհնելով ամբողջ ներկաները, միեւնոյն թափորով դուրս ելաւ եկեղեցիէն, խուռն բազմութեան մը աջհամբոյրներու մէջէն, երբ զանգակները կը հնչէին նորէն, և կառքով Բերա ուղղուեցաւ Հայ-Հռոմէականաց Ս. Պատրիարքին ևս իր փոխադարձ այցելութիւնը տալու, ուր ևս արժանի մեծարանքներով ընդունուելէ և սիրալիր կերպով տեսակցելէ ետք իր հետեւորդներով վերադարձաւ Ֆէնէր։

— Հաւատի աղբիւրէ մը կը տեղեկանանք թէ Արմաշի վանքին համար գնուած 90 ոչխարներու արժէքը վճարած է Խաչիկ էֆ. Խօրասանճեան, ի յիշատակ իր հանգուցեալ մօրը։

— Ս. Պատրիարքին Ականակուռ պատուանշանը շնորհաւորած են նաեւ հետեւեալները.

Աղթամարայ կաթ. փոխ. Արսէն վ., Խարբերդի պատր. փոխ. Եղնիկ վ., Վանի առաջն. փոխ. Սահակ վ. ինչպէս նաեւ Դերջանիկ ուրիշ տեղերու զանազան Հոգաբարձութիւններ։

— Ալեքը Մէրմէրի Թաղ. Խորհուրդը խնդրեր է Պատրիարքարանէն որ Արտաւազդ Նորընծայ վրդ.ը, եկեղեցւոյն քարոզիչ կարգուի, Թաղեցւոց փափաքին համաձայն։

— Կեսարիայէն գանգատագիր մը եկած է Պատրիարքարան, առաջնորդ Տրդատ եպիսկ.ի նկատմամբ ասկէ առաջ Պատրիարքարան ղրկուած նամակի մը պարունակութեանը դէմ, որով կը յայտարարեն թէ՝ Տրդատ եպս. հակառակ ըսուածներուն, բովանդակ ժողովրդեան համակրութիւնը կը վայելէ և միշտ սիրելի է կեսարիոյ ազգայիններու ամէն դասակարգին, մինչդեռ անոր դէմ այս դժգոհութիւնները յարուցանողը, ագէտ, ապիկար, և ազգին ու ժողովրդին դժգոհութեան արժանացած անձ մը ըլլալը ստուգուած է։

Ծ. Խ.— Արդէն քանի մը անգամներ խմբագրութեանս ալ ուղղուած էին այս տեսակ դժգոհութիւններ առաջնորդին դէմ, սակայն մենք, համոզուած ըլլալով որ, ատոնք կրնային թշնամութեան արդիւնք ըլլալ այդ բաղմամեայ և օգտաշատ եկեղեցականին մինչեւ ցարդ վայելած համբաւին հակառակ, զանց ըրած էինք հրատարակել, սպասելով որ, այս տեսակ գրութիւններ գային ապացուցանել մեր համոզումը։

— Ճիպուտիի ազգայինները 357 ֆր. հանգանակելով, Պատրիարքարան ղրկած են, կարնոյ երկրաշարժէն արկածեալներուն համար։

— Զարսանճագի առաջն. տեղապահ Կորիւն Ծ. վարդ. Զատկի առթիւ կապան մատէն գացեր է, տեղւոյն ժողովուրդը հոգեւորապէս մխիթարելու համար։

—Մաքրիգիւղի դպրաց դասի ընդհանուր ժողովոյ երկամեայ շրջանը լրացած ըլլալով՝ նոյն ժողովոյ անդամները ամբողջապէս նիստ գումարեր և իրենց դիւանը կազմեր են հետեւեալ կերպով՝ Արմենակ էֆ. Թէլլալեան, Ատենապետ. Սարգիս էֆ. Սարգիսեան, Ատենադպիր. Դանիէլ էֆ. Քէչեեան, Գանձապետ։

—Մայր Աթոռէն, ըստ օրինի, Ռուսիոյ ներքին գործոց նախարարութեան մատուցած Վիճակագիրէն, կ'երեւի թէ՝ բնիկ Ռուսիոյ և Կովկասի Հայոց թիւն է 1,131,474, որոնց 602,483ը այր, 530,991ը իգական սեռէ, որոնք, վեց թեմի մէջ ամփոփուած ըլլալով, ունին 1,574 քահանայ, 79 վանք և 1,327 եկեղեցի։ Ժողովուրդին 217,133 հոգին քաղաքաբնակ և 914,341ը գիւղաբնակ են։

—Յարութիւն էֆ. Թաթլեան մեզ յանձնած է մէկ օսմ. ոսկի կէսը Ազգ. Հիւանդանոցի և կէսն ալ, Կարնոյ երկրաշարժէն արկածեալներուն համար. կը խնդրենք յիշեալ երկու հաստատութիւններէ մէկ մէկ ընկալագիրով գանձել խմբագրատունէս յիշեալ կէսական ոսկիները։

—Սահակ վ. Օտապաշեան իր պաշտօնատեղին՝ Սեբաստիա երթալու առթիւ, գովելի նախանձախնդրութեամբ, անցած գաւառներուն ազգ. վարժարանները այցելեր և անոնց մէկ քանիներու վիճակը տեղեկագրեր է, զոր ստորեւ կը հրատարակենք։

Սամսունի վարժարանին ներքին վիճակը կը յայտնէ թէ գոհացուցիչ է, սակայն չէնքը բոլորովին անբաւական և անյարմար՝ թէ առողջապահական տեսակէտով և թէ դասարանական բաժանումով։

Ամասիայի վարժարանին վիճակը շատ աննախանձելի կը ցուցնէ, սակայն միեւնոյն ատեն յոյս ալ կը յայտնէ թէ մօտաւոր ժամանակի մը մէջ ձեռք առնուելիք նորանոր ջանքեր, պիտի կրնան բարւոքել անոր արդէ վիճակը։ Մանաւանդ Ս. Յակոբի մանկանոցը շատ անկարգ կը ներկայացնէ. երեւակայեցէք, կ'ըսէ, 280 փոքրիկներ փակուած, Պատրիարքարանի ընդունելութեան դահլիճին չափ անբաւական սրահի մը մէջ, ուր օդ առնելու համար իսկ մարդ նեղութիւն կը զգայ։

Թոքատը, բաղդատմամբ ասոնց ամէն կերպով գոհացուցիչ գտեր է։ Խոստացած է նորանոր տեղեկութիւններ ևս հաղորդել ի մօտոյ, թէ՝ իր վիճակին և թէ՝ անցած տեղերուն ազգայիններու վիճակին նկատմամբ։

Ցիչեալ վարդապետը ամսոյս 9ին Սեբաստիա հասնելով՝ ձեռնարկեր է իր պաշտօնին իբրեւ առաջն. տեղապահ (անանկ է)։

— Պատրիարքարանի կողմանէ Ազգ. Հիւանդանոցի Արուեստանոցի շրջանաւարտներէն Սասոյ որբանոցը ղրկուած, Յակոբ Կիւլիւնեան, կահագործ պատանին՝ նոյն վանքը հասնելով, ձեռնարկած է այդ վանքին մէջ կահագործութիւն սորվեցնելու քանի մը տղոց։

— Մասնաւորներու գրուած նամակներով Սսեցիք կը գանգատին թէ, ժառանգաւորաց վարժարանին մէջ պէտք եղած քանակութեամբ դասագրքերը չգտնուելուն, աշակերտները օրերով պարապ կ'անցնեն իրենց ժամանակը և ուսուցիչներու ջանքերը ապարդիւն կը մնան. ուստի այս կարեւոր պակասը լրացնելու համար, ալ ձանձրացած Պատրիարքարանի դիմելէ, խնդրած են մէկ քանի բարեսէր ազգայիններէ բաւական քանակութեամբ նոյն դասագրքերը հայթայթել վարժարանին համար։

— Երեկ և այսօր 30ի չափ նամակներ ղրկուեցան Պատրիարքարանի անձն. դիւանէն դաւառները, իբրև պատասխան հասած շնորհաւորական հեռագիրներու և նամակներու։

— Ս. Պատրիարքին անձն. դիւանի քարտուղար Գնել վրդ. յառաջիկայ կիրակի (վաղը) Գարթալի Թաղ. Խորհրդէն հրաւիրուած է, նոյն գիւղի Ս. Նշան եկեղեցւոյն մէջ պատարագելու։

— Վաղը, կիրակի, եկեղեցւոյ տօնախմբութեան առթիւ, Ամեն. Սրբազան Պատրիարք Հայրը պատարագ պիտի մատուցանէ Գումգապուի դրսի Ս. Յարութիւն եկեղեցիին մէջ։

ԲԱՐԻԶԻ ՊՕՐՍԱՆ

BOURSE DE PARIS

2 Մայիս 1902

ԱՑՍ ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ

Ֆրանս. 3%	(3% Français)	101 70
Ռէնտ	(Tab. Turcs)	320 —
Գոնսոլիտ.	(R. Turque D.)	25 15
Երկաթուղի	(Lots Turcs)	113 50
Պանգ. Օթթ.	(Banque Ott.)	567 —
Թրանսվալ	(Transvaal)	160 50

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԲԱՐԻԶ, 1 Մայիս. — Մ. Հանրի Պուիսոն, որ Ժ. Շերջանակին մէջ անստուգօրէն համեմատականի մնացած է, ընտրելի ներկայացաւ Տիի (Տոօմ) շրջանակին մէջ, ուր իր ընտրութիւնը ապահովուած է հանրապետական ընտրելի Մ. Լոնի հրաժարմամբ, որ անցեալ կիրակի օր ամէնէն շատ քուէ առաւ։

ԼՈՆՏՈՆ. — Բրեդորիայէ հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Պօէրները իրենց անձնատուութեան մասին վերջնական որոշում մը պիտի տան Մայիս 15ին։ Ժամանակի այնքան միջոց մը պէտք է սպասուած պատասխանները ընդունելու համար։

—Պոմպայէ քաշուած հեռագրի մը համաձայն, բուռն թաթառ մը աւերեր է Տէքքա քաղաքը և իր շրջականները։ Կ'ըսուի թէ 316 հոգի մեռեր են։

ՊԵՐԼԻՆ. —Վիլհէլմ կայսրը պիտի ընդունի Լորտ Ռոպերթսը՝ Մայիս 15ին Վիսպատէնի մէջ, ուր ներկայ պիտի գտնուին գերմանական մեծ ռազմաժողովները։

ՎԻԵՆՆԱ. — Բախսթրաթին մէջ առեւտրական նախարարը յայտարարեց թէ կառավարութիւնը օտար Տէրութեանց հետ առեւտրական արդի պայմանագրութեանց երկարաձգման խնդրով չի զբաղիր։

ԻՍՄԱԻԼԻԱ.—Ապրիլ 15էն 30 Սուէզի ջրանցքէն 111 նաւեր անցան. հասոյթ գոյացաւ 2,890,000 ֆր.,

ԲԱՐԻԶ.—Մանօթ վիպասան Բաւիէ աը Մոնթէբէն մեռաւ։ Մնած էր 182ն մարտ 18ին Աբրմանի մէջ (Վերին Սաոն)։

ՀՌՈՄ. —Վիքտոր Էմմանուէլ թագաւորը կատարեալ ապաքին և իր աշխատութիւններուն վերսկսած է։

ՏԻՒՍԵԼՏՕՌՖ. — Ճարտարագործութեան և արուեստից ցուցահանդէսը բացուեցաւ, գահաժառանգ իշխանին կողմէ։ Տրուած հացկերոյթին, կոմս Պիւլով բաժակ առաջակեց Վիլհէլմ Բ. կայսեր կենաց, ի վեր հանելով թէ երկրին նիւթական բարգաւաճումը կախում ունի պետութեան դիրքէն և խաղաղութեան պահպանումէն, աւելցուց նաեւ թէ ինքն ալ իբր նախարարապետ և կայսեր կատարելապէս համաձայն, իր ջանքը պիտի կեդրոնացնէ ապահովելու հիմը՝ աշխատութեան և բարգաւաճման։

Ալարդը պիրինճի խապէր՝ անճագ պու քէյֆիյեթէ տաիր քէնտուսինէ վերիւմիշ օլան բոլիս իսպարթիրը հաւի բաբօրլարտան իպարէթ օլուպ, բէիսին քէնտի ազդընտան շու մասլահաթա տաիր պիտիրեինի էօյրէնմէք արդուսրնտա իտի։

Մ. Լբպէլ՝ օտաեա կիրտիեի վագրթ, Մ. Բէրնօլէն՝ քէնիսինէ եէր կէօսթ էրուպ, ուեանրգ պիր սէսլէ տէտի քի։

—Թահրիր պուեուրտուղունը՝ քեաղրը հէր նէ գատար օգուտում իսէ տէ, իյզահաթը լիսանընը զտան ալմաղլա տահ ղիեատէ միւսթէֆիտ օլաճաղրմը պիլտիեիմտէն, թէյրիֆինիզի բէք աճէլէ իլէ պէքլէմէքտէ իտիմ։ Էկէր պանա օլան իշարաթընը՝ տօղրու իսէ, պու իշ բէք աճապ,

(Տեվամ)

ՍԱՐՐԱՖԻՏԷ

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Էսկ. Ուսմ տիւն ագչ. գաբ.	28—15
» » էն եիւքսէք	28—18
» » էն աշաղը	28—14
Ռումէլի չըմէնտ. ագչմ գրնտ.	112—¼
» » էն եիւքսէք	113—¼
» » էն աշաղը	112—⅛

ՊԱՆԳԱ ԱԳՍԻՕՆԼԱՐԸ

Բէժի ագսիոնը Օս. լիր.	319
Սիկարէթ Ա.	0—17
» Բ.	—72
Թրամվայ	5—80
Ժուիսանս	1—57½
Օպլիկասիոն Թրամվայ	484—
Ասիւրանս	3—55
Գոլոբոյասիոն	0—09
Գոմմէրսիալ	0—08.6
Լօրիօտ	72—
Պանգ Նասիոնալ տը Կրէդ	410—
Թրանսվասալ	159—50
Ըբլոթըմ Թահվիլաթը	486—
Գրէտի Ֆոնսիէ Էժիբսիէն	267—50
Անատոլը չըմ ագսիոնը	10—65

ԱԳՋԷԼԷՐԻՆ ՖԻՑԱԹ

Օսմ. լիրասը 100 ղշ. ան	ղշ. բր.
Պէյազ մէճիտիյէ ֆարգը	108—06
Մէթալիք	102—
Իսկիլիզ լիրասը	110—06
Ֆրանսազ ալթունը	87—25
Բօլ	90—
Գրէմից ալթունը	51—06
Գարպոն գայմէսի	8—59

ԷՎՐՕԲԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Լօնտրա 1 մայիս

Ինկ. էսհամը Ինկ. լիրասը	94—81
Օսմ. էհսամը գաբանոը	25—50
» » Բ	27—37
« » Գ	51—
Օսմանլը Պանգասը	12—62
Մըսրը Տուլ. մութթահրաէ	108—50
Պուլկար իսթիգրազը	87—
Գամպիո Բարիզ 3 այ վատէ	25—32
Թրանսվասալ	6—32
Շարթրէթ	3—75

Բարիզ 1 մայիս

Ֆրնս էսհ. 3% ֆր.	101—05
Եէնի Օսմ. էսհամը գաբանոը	26—07
Ռումէլի չըմէնտրֆէրի	113—50
Օսմանլը Բէժիսի էսհամը	320—
» Պանգասը	566—
Դրիսի Լիոնէ	1035—
Իթալիա էսհամը	110—90
Բռիօրիթէ Թիւրք	—
Օսմանիյէ	—
Տուան Օթման	519—25
Սբանեօլ	79—35
Թրանսվալ	160—50
Գամպիո 3 այ վատէ	225—50
Էժիբսիէն իւնիֆիէ	110—90
Շարթրէթ	95—

ԳԱՄՊԻՕ

Լօնտրա	110—07
Բարիզ 3 այ վատէլի	22—82
Ֆիօրէն Մանտա	21—81
Վիէննա չէքի (գուբզն)	——

Գերլին 1 մայիս

Ռումէլի չըմէնտրֆ. (մարգ)	114—
Լօնտրա իւզէրինէ գամպիո	20—330

Վիէննա 1 մայիս

Լօնտրա իւզէրինէ գամպիո	240—30
Ռումէլի չըմէնտրֆէրի ֆր.	108—50
Օսմանլը Բէժի ագսիոնը	291—

ՄԱՄՈՒԼԱԹԸ ՏԱԽԻԼԻԹԵԼԷԻ ՕՍՄԱՆԻԹԵԼԷՏԷՆ ԵՐԳԱՆՄԸՇ ՎԷ ՖԻԼԹՐԷԼԷՆՄԻՇ ԷՆ ԱԼԷԱ

ԶԷՅԹՈՒՆ ԵԱՂԼԱՐԸ

Մէնէքշէ բաեիլը Օսմանլը միւրէքքէպլէրի վէ սարիէ մուխթէրիի Կիրիտի Արմէտ Շէվգը պէյ թարաֆընտան պու տէֆա իխթիրա իտիլէնէ«Ֆիլիրէ» ալէթի վարթասը իլէ, ուսուլը ֆէնիսի տարիէսինտէ երգանմըշ վէ սիւլիւմիշ վէ միսէեի իչալ իտէճէք հէր նէվի մէվատը էճնէպիյէտէն արի վէ պէրի դրլընմըշ խալիս վէ նէֆիս զէյթուն եաղլարը մէվգը ֆիրուխթա վաղ օլունմուշ տըր։

Պունուն խիլաֆընը ֆէնենէն իսպաթ իտէնլէրէ՝ իմալաթխանէ թարաֆընտան 50 օսմանլը լիրասը վերիլէճէեի տախի թէահհիւտ օլունուր։ Ինչպու եաղլարըն կերէք նէֆասէթինի վէկերէք ֆիսթճա էհվէնիյէթինի թէմրիւպէ իթմէք խութէէն էրպապը մէղգա՝ տէրունինտէ սթիգ եարըմ գըրէե զէյթուն եաղընը հավի վէ չիչէնին աղզը մուխթէրիի Կիրիտի Ամէտ Շէվգը մէօրի իլէ մէմհուր գաբալը չիչէլէրտէն պէհէր ատէտի 5 ղրուշ ֆիեաթլա սաթըլմագտա տըր։

Եաղ իսկէլէնինտէ 2291 նիւմէրոյու Նիգօլաքի Բաքատօրլընը մաղազասընա միւրաճաաթ պույրուլմասը իլան օլունուր։

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»ՆԻՆ ԹԷՖԹԻՐԻԴԱՍԸ (29)

ՄԻԻՍԹԱՆԹԸԳԸՆ ԷՍՐԱՐԸ

ՄԻԻԷԼԼԻՖԻ

ԲԻԷՐ ՏԷԼԳՈՒՐ

Գ.

ՄԻԻՍԹԱՆԹԸԳ

—Նէ՞ տէէօրսունուզ, պու (ասիա բրիւսիգ) իսթիմալիյէ զէհրլէմէք նասիր իւլ վուգու պիր մատտէ տէեիլ տիր։

—Եվվէթ, լաքին պու՝ էօյլէսի տէեիլ։

—Է՛յ, նա՞սըլ քէյֆ իսթիլէր։

—Նա՞սըլ քէյֆ իսթէճէքլէր, Մ. տը Շաթէլ՝ մագթուլրն (ասիա բրիւսիգ) գօղլատըլարագ թէլէֆ իտիլտիեինի իտտիա իտիեօր։ Էլան միւթէվէֆֆանընն թէչրիհիյէ մէչղուլ տըր։ Պու ագշամ եախուտ եարրն սապահ, մուսեէնէ բաքօրունը այաճաղրը։

Խաֆիյէ մէէմուրը՝ օ սապահ կէչէն ավվալը Մ. Լբպէլէ թէմամրյա նագլ իսէ տուրսուն, պիղ տէ բոլիս գօմիսերի տաիրէսինէ պիր նազար աֆֆ իտէլիմ։

Հիւքիւմէթ միւտտաիի ումումիսի՝ իյի թահդրգ իչուն, Մ. Բէրնօլէնի ինթիհապ իթմիշ իտի։ Պիր գաչ սաաթ սոնրա, Մ. Պօվար իլէ Մ. Լբպէլ՝ բօլիս իտարէսինէն ավէլթ իթմէքտէ իտիլէր։ Մ. Լբպէլ՝ վագթի վագթի պայրնը իքի թ. բաֆա սալլար վէ միւքէտտէր օլտուղը անլայըլըր իտի։

—Ճէնազէնին էավապլարընը տրգ.

գաթլա մուանէնէ իտէճէեիզ. քէյֆիյեաթընը՝ հագդգաթէն չաեանը թանսին տիր. պագալըմ, անլայըլան անվալէ պու նըշ անէլէր թագվիյեէթ վերէճէ՞ք մի։

Մ. Լբպէլ օտաեանա վասրյ օլտուգտա, եագրբանէսի իւզէրինէ Մ. Բէրնօլէնին եանի եէնի նասպ օլունան միւսթանթրգընն պիր թէղքերէսինի պուլտու։

Լբպէլ.—Մ. Պո՛վար, պէնի պէքլէէնիրզ, միւսթանթրգ էֆէնտինին հուզուրունա չրգաճաղրմ. չիմտի կէլիրիմ. չաեէտ սիզի չաղրրըր իսէմ, կէլինիզ։

Խաֆիյէ մէէմուրը՝ բէք էյի մագամընտա պայընը էյտի. բէիս իսէ, Մ. Բէրնօլէնին եանընա կիթտի։ Մուսահիլէյ տախի Բանթէն թաչ օճաղլարը մասլահաթը իչուն քէնտիսինէ իհալէ օլունան խրտմէթէ իհթիմալա չալըշմաղա ճէհտ իտիեօր իտի։

ՀԱՅԹԱՆԸԳ

ՏԱԽԻԼԻՅԵԼ

ՍԷԼԱՄԼԸԳ ԲԷՍՄԸ ԱԼԻՍԻ

Տիւնքի ճիւմա կիւնիւ Սէլամլըգ բէսմը ալիսի Համիտիյէ ճամիի չէրիֆինէ իճրա գըլընմըշ տըր։

ԲԱՍԳԱԼԻՍ ԵՕՐԹՈՒՍԸ օլմագ միւնասէպէթի իլէ՝ Բաթրիգխանէսինէ վէ քիլիսալարըմըզտա օլտուղու կիպի, Բում Բաթրիգխանէսինէ վէ քիլիսէլերինէ տախի աեինը բուհանի իճրա խիլմիշ, վէ պու վէսիլէ իլէ տէ, թէզաեիւոը էմր ու ագիյէթը հաղրէթը Բատիշահի տէօսաը եատ վէ թէքբար օլունմուշ տըր։

ՆԸՇԱՆ ԻԹԱՍԸ. — Թարաֆը էշրէֆը հաղրէթը Բատիշահիէն Պատ կրանտիւգասը հաղրէթլերինէ ինտա պուլրուլան մուրասա իմթիեազ նըշանընը խալա մէէմուր պուլրուլան Սէյատ. Նասը բաչա հաղրէթլերի՝ Պերլինէ վէ օրասան Քարլարուհէեէ կիթմիշ տիր։

ԻԹԱԼԻԱ ԳՐԱԼԸ. — Միւղէի հիւմաեունտա չիքթ վէ տանա զիեատէ պուլունան պաղը ասարը աթիգասան պիրէր տանէսինին իհտասընտան տօլաեը, Իթալիա գրալը հաղրէթլերի թարաֆընտան Զաթը հաղրէթը Բատիշահիեէ պա թէլէկրաֆ արզը չիւքրան իսիլմիշ տիր։

ՍԷԼԱՆԻԿ ԺԱՆՏԱՐՄԱԼԱՐԸ. — Սէլանիկ ժանտարմա ալայընա 300 նէֆէրին տանա իլավէսի վէ չէհրի 300 ղ. մասչա 25 նէֆէր բօլիս մէէմուրընն տախի գայտ իսիլմէսի խուսուսընա իրատէի սէնիյէ չէրէֆասընը օլմուշ տըր։

«ԲԷԼԷՆԿԸ ՏԷՐԵԱ» թօրբիասը Սէլանիկ լիմանընա մէէմուր իսիլմիշ տիր։

ԲՐԷՆՍ ՎԷ ԲՐԷՆՍԷՍ Վինտիշկրաձ հաղարաթը հագգընտա իպղալ պուլրուլան իլթիթաթը հաղրէթը Բատիշահիէն տօլաեը, Ավսթրիա իմբէրաթօրը հաղրէթլերի թարաֆընտան Զաթը հաղրէթը Բատիշահիեէ արզը չիւքրան գելընմըշ տըր։

Մ. ՔԱԹԱՆԱԲԻՍ. — Եունան Բարլամէնթասը ագասընտան Մ. Քաթանաքիս՝ Տէվլէթը Ալիյէ իլէ Եունան հիւքիւմէթի արասընտաքի միւնասէպաթը հասէնէտէն, լիսանը չիւքրան իլէ պահա էյլէմիշ տիր։

ԲՐԷՆՍ ՄԱՎՐՕԳՕՐՏԱԹՕ. — Եունանիսթանը Տէրսէատէթ սէֆիրի բրէնս Մավրօգօրտաթօնը՝ տիրլօմասի մէսլէքինի թէրք իսէրէք մէպուսան մէելիսինէ կիրմէք իչուն, նամզէտ օլաճաղը, պիր չօգ տէֆալար չաեի օլմուշ վէ հէր տէֆա թէզիպ իսիլմիշ իսէ տէ, մէզքիւր բիվաեէթ՝ պու քէրրէ թէյեիւտ իթմէք իւզրէ տիր։ Միւշարիւէյ Անտրոս մէպուսըղընա նամզէտ օլաճագ տըր։

ՄԻԼԻՖՅԵԼ ԹԷԳԱԻԻՏ ՍԱՆՏՈՒԳԸ. — Մագամը Սամի Ստարէթէ՝ Միլքիյէ Թէգաիւտ Սանտուգընտան Տէրսէատէթտէ պուլունան մէէմուրլարա վերիլէն թէգաիւտ վէ մաղուլիյէթ մասչլարը իլէ սանտուգընն նէրէլէրտէ նէ գաստար մաթլուպը օլտուղընը կէօթերիր պիր տէֆթէր թալեպ պուլրուլմուշ տըր։

ԲՈՒԼ ԳԱԼԸՊԼԱՐԸ. — 320 սէնէսինէ իթիպարէն, թէտավիւլէ գօնուլաճագ բուլլարընն գալըպլարընն թէտարիքի ֆէրման պուլրուլմուշ տըր։

ԲՕԱԹԱ. չիպէլէրինէ բուլ սարֆիյաթընտա սուի խթիմալ վուգուրընը մէնն իչուն, պաղը թէպքիրլէր իթթիհազ իսիլմիշ տիր։

ԹԻՃԱՐԷԹ ՕՏԱՍԸ. — Անգարատա պիր թիճարէթ օտասը թէէսիսի զարարլաշտըրըմըշ տըր։

ԷՐԶՐՈՒՄՏԱ. — զրաաթրն թէրագգասը իչուն պաղը թէպքիրլէր իթթիխազ գելընմըշ տըր։

ՏՕՐԹԷՕՐ ՇՆԱՑՏԷՐ. — Միւսաֆիրէթէն չէհրիմիզտէ պուլունան տօքթ. Շնայտէր՝ եվվէլքի կիւն «Համիտիյէ» աթֆալ խասթախանէսինի զիեարէթ էյլէմիշ, վէ ագչամաեը, մուամիլէյէ՝ մէզքիւր խասթախանէտէ պիր զիեաֆէթ վէրիլմիշ տիր։

ՍԲԱՆԻԱ. գրալը հաղրէթլերինին բէսը թէթէվիճէրի միւնասիպէթի իլէ իճրա խիլէճէք պէօյիւք մանէօվրալարտա՝ Սալթանաթը Սէնիյէ Նամընա Մատրիտ սէֆարէթի աթթաշէ Նավալը Բէյիա պէյ հազրը պուլունաճագ տըր։

ՎԱՖԹԻՋ ԷՎԼԱԿԸ. — Էսկի վաֆթիզ էվլագընը կէթիրուպ, եէնիլէրի իլէ միւզաուէլէ իթմէլերի լիւզումը՝ Բում բաթրիգխանէսինէթի բուհանի բէկիլլերէ թէպքիր իսիլմիշ տիր։

— ՊՈՒԼԿԱՐԻԱԹԱՆՏԱ ՍԻԼԱՀ. — Էհալի էլիմէ պուլունան պիր ճիմլէ սիլահլարը պէհէմէհալ զապթ վէ միւսասիրէօթ՝ Պուլկարիսթան տախիլիյէ նազըրը թարաֆընտան էմարէթ մէէմուրլարընա թէպքիր օլունմուշ տըր։

ՏԻԵԵՈՒՆԸ ՈՒՄՈՒՄԻԾԷՆՆԻՆ մարթ այընտաքի հասըլաթը՝ կէչէն սէնէսինին այնը զէմանը հասըլաթընա նիսպէթլէ 3600 լիրա էքսիք չըգմըշ տըր։

ՎԷՊԱ ԽԱՍԹԱԼԸՂԸ. — Սօն որհիյէ բարօրլարընա նազարէն, Հինտիսթանտաքի վէպա խասթալըղը հաֆթատա 14,000 թէլէֆթը մուճիպ օլմագտա իմշ։

ՀԻՒԲՐԻՄՏԱՐԼԱՐ ՊԷՑՆԻՆՏԷ. — Թարաֆը էշրէֆը հաղրէթը Բատիշահիէն Ավսթրիա իմբէրաթօրը հաղրէթլերինէ պիր թէլէկրաֆնամէի հիւմաեուն չէքիլէրէք, բբէնս վէ բրէնսէս Վինտիշկրաձ հաղրաթընը Տէրսատէթի զիեարէթլերի՝ մանզուլիյէթը Սէնիյէեի մուճիպ օլտուղու պէեան պույրուլմուշ տըր։

ՊՈՒԼԿԱՐ ԻՍԹԻԳՐԱՁԸ. — Պուլկարիսթան նազըրլար բէիսի Տանէֆ էֆէնտի 100 միլիոն ֆրանգլըգ պիր իսթիգրազ ագտը իչուն՝ Բարիզ պանգալարը վէքիլէրի իլէ ուեուշա պիլմիշ տիր։

ԳԱՐԱՆԹԻՆԱ ԼԱՂՎԸ. — Մըսրընն պաղը Սէֆիա տէվահիլի միւվարէսաթընա գարշու գօնուլան 5 կիւն գարանթինա գալտըրըլմըշ տըր։

ԹՈՒՐՈՒՆՃԻ ըէնկտէ բօսթա բուլլարը գըթասընտա եէնի վիդէ բուլլարը պասարըլարագ, էսկի պէօեիւք բուլլար՝ եավաշ եավաշ գուլլանըլմաեաճագ տըր։

ՏԻՎԼԷԹԸ ԱԼԻՑԵԷ վէ Եունան թիճարէթ մուահէտէսի գօմիսիոնը ինիգատ էյլէմիշ տիր։

ԱԼՄԱՆ ՍԷՑԵԱՀԼԱՐԸ. — Միւսաֆիրէթէն չէհրիմիզտէ պուլունան պաղը Ալմանիա սոբլըգատլէեանը՝ Հէրէքէ ֆապրիգաի Հիւմաեունընը զիեարէթ էյլէմիշլէր տիր։

— ԳԱՀՎԷ ԶԸՐԱԱԹԸ. — Բօտօս ասինէն իթիպարէն, թէտավիւլէ գօնուլաճագ բուլլարընն գալըպլարընն թէտարիքի ֆէրման պուլրուլմուշ տըր։

ԲՕԱԹԱ. չիպէլէրինէ բուլ սարֆիյաթընտա սուի խթիմալ վուգուրընը մէնն իչուն, պաղը թէպքիրլէր իթթիհազ իսիլմիշ տիր։

ԹԻՃԱՐԷԹ ՕՏԱՍԸ. — Անգարատա պիր թիճարէթ օտասը թէէսիսի զարարլաշտըրըմըշ տըր։

ԷՐԶՐՈՒՄՏԱ. զրաաթրն թէրագգասը իչուն պաղը թէպքիրլէր իթթիխազ գելընմըշ տըր։

ՏՕՐԹԷՕՐ ՇՆԱՑՏԷՐ. — Միւսաֆիրէթէն չէհրիմիզտէ պուլունան տօքթ. Շնայտէր՝ եվվէլքի կիւն «Համիտիյէ» աթֆալ խասթախանէսինի զիեարէթ էյլէմիշ, վէ ագչամաեը, մուամիլէյէ՝ մէզքիւր խասթախանէտէ պիր զիեաֆէթ վէրիլմիշ տիր։

ՍԲԱՆԻԱ. գրալը հաղրէթլերինին բէսը թէթէվիճէրի միւնասիպէթի իլէ իճրա խիլէճէք պէօյիւք մանէօվրալարտա՝ Սալթանաթը Սէնիյէ Նամընա Մատրիտ սէֆարէթի աթթաշէ Նավալը Բէյիա պէյ հազրը պուլունաճագ տըր։

ՎԱՖԹԻՋ ԷՎԼԱԿԸ. — Էսկի վաֆթիզ էվլագընը կէթիրուպ, եէնիլէրի իլէ միւզաուէլէ իթմէլերի լիւզումը՝ Բում բաթրիգխանէսինէթի բուհանի բէկիլլերէ թէպքիր իսիլմիշ տիր։

— ՊՈՒԼԿԱՐԻԱԹԱՆՏԱ ՍԻԼԱՀ. — Էհալի էլիմէ պուլունան պիր ճիմլէ սիլահլարը պէհէմէհալ զապթ վէ միւսասիրէօթ՝ Պուլկարիսթան տախիլիյէ նազըրը թարաֆընտան էմարէթ մէէմուրլարընա թէպքիր օլունմուշ տըր։

ՏԻԵԵՈՒՆԸ ՈՒՄՈՒՄԻԾԷՆՆԻՆ մարթ այընտաքի հասըլաթը՝ կէչէն սէնէսինին այնը զէմանը հասըլաթընա նիսպէթլէ 3600 լիրա էքսիք չըգմըշ տըր։

ՎԷՊԱ ԽԱՍԹԱԼԸՂԸ. — Սօն որհիյէ բարօրլարընա նազարէն, Հինտիսթանտաքի վէպա խասթալըղը հաֆթատա 14,000 թէլէֆթը մուճիպ օլմագտա իմշ։

ՀԻՒԲՐԻՄՏԱՐԼԱՐ ՊԷՑՆԻՆՏԷ. — Թարաֆը էշրէֆը հաղրէթը Բատիշահիէն Ավսթրիա իմբէրաթօրը հաղրէթլերինէ պիր թէլէկրաֆնամէի հիւմաեուն չէքիլէրէք, բբէնս վէ բրէնսէս Վինտիշկրաձ հաղրաթընը Տէրսատէթի զիեարէթլերի՝ մանզուլիյէթը Սէնիյէեի մուճիպ օլտուղու պէեան պույրուլմուշ տըր։

ՊՈՒԼԿԱՐ ԻՍԹԻԳՐԱՁԸ. — Պուլկարիսթան նազըրլար բէիսի Տանէֆ էֆէնտի 100 միլիոն ֆրանգլըգ պիր իսթիգրազ ագտը իչուն՝ Բարիզ պանգալարը վէքիլէրի իլէ ուեուշա պիլմիշ տիր։

ԳԱՐԱՆԹԻՆԱ ԼԱՂՎԸ. — Մըսրընն պաղը Սէֆիա տէվահիլի միւվարէսաթընա գարշու գօնուլան 5 կիւն գարանթինա գալտըրըլմըշ տըր։

ԹՈՒՐՈՒՆՃԻ ըէնկտէ բօսթա բուլլարը գըթասընտա եէնի վիդէ բուլլարը պասարըլարագ, էսկի պէօեիւք բուլլար՝ եավաշ եավաշ գուլլանըլմաեաճագ տըր։

ՏԻՎԼԷԹԸ ԱԼԻՑԵԷ վէ Եունան թիճարէթ մուահէտէսի գօմիսիոնը ինիգատ էյլէմիշ տիր։

ԱԼՄԱՆ ՍԷՑԵԱՀԼԱՐԸ. — Միւսաֆիրէթէն չէհրիմիզտէ պուլունան պաղը Ալմանիա սոբլըգատլէեանը՝ Հէրէքէ ֆապրիգաի Հիւմաեունընը զիեարէթ էյլէմիշլէր տիր։

— ԳԱՀՎԷ ԶԸՐԱԱԹԸ. — Բօտօս ասինէն իթիպարէն, թէտավիւլէ գօնուլաճագ բուլլարընն գալըպլարընն թէտարիքի ֆէրման պուլրուլմուշ տըր։

ՀԱՅԱՁ ալթընտա պուլունան արազինին իճրաի ինթիզալը՝ վէ եա տանիպ վէ թալիպինէ թէքլիֆի մուամէլաթընտա ալէագատար օլանլարընն էվվէլը էմրտէ մահքէմէի ալտէսինէ միւրաճաաթլա, հանգընն գալտըրըլմասընը իսթիտա էյլէմէլէրի լազըմ կէլէճէեի՝ էնճիւմէնը ատլիյէեէ գարարլաշտըրըլմըշ վէ իյմալ իսէյլերէ օ եօլտա թէպլիղաթ իճրա իսիլմիշ տիր։

ՃԻՐՕՂԱՐԱ ԲՈՒԼ. — Պաղը մահալլերտէ, էհալի՝ բօլիչա ճիրօլարընա բուլ իլսագընա իճապր իսիլտիեի խապէր ալընմագլա, նըզամա գարշու օլան պուհարէքէթէ մէյտան վէրիլմէմէք՝ իյճապ իսէյլերէ թէպլիղ իսիլմիշ տիր։

ԻՏԱԼԻԷԻ ՄԱԽՍՈՒՍԱՆԸՆ պաղը էսկի մէէմուրլարընընն թէգաիւտի իճրա իսիլմիշ տիր։

ԽԱՐԻՃԻՅԵԼ

ԻԹԹԻՖԱԳԸ ՄԻԻՍԷԼԷԷՍ. — Վիէնանատան «Թան» կազէթասընա եազըլըեօր։ Իթթիֆագը Միւսէլէսէ միւթէալիգ մուահէտէնամէ հագգընտաքի միւզաքէրաթընն՝ կէլէճէք մայիսին ալթընտա գատար աէվամ իլէ, մէզքիւր մուահէտաթընն՝ մէզքիւր թարիխատն պաշլաեարագ 6 սէնէ միւտտէթլէ թէմտիտ իսիլճէճէի՝ սեեասի մէհֆիլտէ տէվէրան իսէն շահիալար ճիւմէսինինէն տիր։ Մայիսին 6ը՝ պու կիւն միւթէպէր օլան Իթթիֆագը Միւսէլէս մուահէտէնամէսինին ինզըզասընտան թամմ պիր սէնէ էվվէլինէ միւսասրգ օլուեօր։

Եէնի մուահէտէնամէլէր՝ 1880ատ վուգու պուլան իլգ ինիգատ էսասլարընա միւթէնիտ օլաճագ, վէ սրրգ միւսալէմթբէրվէրանէ պիր մահիյէթի հաիզ պուլունաճագ տըր։ Պու կիւն ճարի օլան թիճարէթ մուահէտէնամէլէրինէ կէլինճէ, պունլար տա՝ 6 մայիս 1902ատէն իթթիպարէն 6սէնէ միւտտէթլէ թէճտիտ օլունաճագ, վէ ֆագաթ 6 մայիսին վիրուրընա գատար՝ մուահէտէնամէլէրին միւտտէթի միւնգազի օլաճաղընոան, պունլարընն հիւքմի օվագթա գատար թէմտիտ իսիլճէճէ տիր։ Տօղրու խապէրլէր ալմագլա թանընմըշ բէճալ վէ տիբլօմաթլար՝ սիեասի իթթիֆագընն վէ պախուսուս պու իթթիֆագա մէրպութ ասքէրի մուգավէճէնամէլէրին ասլա տէեիյտիրիմմէ օլաճաղընը թէէմին էյլէեօրլար։

Եալընըզ Ամէրիգա վէ Իթալիա արասընտա միւվազէնէ հուսուլը իչուն, ճիւզի թէպէտտիւլաթ իճրա իսիլմիշ տիր։

ԱՄԷՐԻԳԱ խազինէ նազըրը Մ. Շատօն՝ պունտան պիր գաչ կիւն էվվէլ իրատ էյլէտիեի պիր նութգատ տէմիշ տիր քի, «Ամէրիգանընն գուվվէթ վէ սաթվէթի՝ Ամէրիգալըլարընն մէթանէթի՝ Հավանա վէ Ֆիլիբբինին ատալարը իլէ Բանամա գանալընընն թէմէլլիւքինի թէէմինէ քէֆալէթ իսէր։ Պունտան պաշգա, Ամէրիգա՝ պէօյիւք թիճարէթ վարօրլարը գումբանեալարընը՝ քէնտի իտարէ վէ նէզարէթի ալթընա ալմաղլա, Ինկիլթէրանընն Պարը Մուհիթը Բէպիրտէքի նիւֆուզ վէ հաքիմիյէթի՝ Ամէրիգա պայրաղընա ինթիգալ իթմիշ օլաճագ տըր։

ՏՕՐԹԷՕՐ ԼԷՑՏՍԻՆ ՊԷԵԱՆԱԹԸ. — «Նաեէ Ֆրաեէ Բրէսսէ» կազէթասընընն Պրիւսէլ մուխապիրի՝ կէչէնլէրտէ ճէնուպի Աֆրիգատա էէրէեան իսէն սուլհ միւզաքէրաթը նէթիճէսինէ տաիր Պօէրլէրին էֆքարընը միւթէզամմին պիր մէգալէ օգուստուգտան սօնրա, տէրհալ Թրանսվալ հիւքիւմէթինին էվլրօրա սէֆիրի տօքթէօր Լէյտսին եանընա կիտէրէք, սուլհ միւզաքէրաթը հագգընտաքի ֆիքրինի ասրմուշ օլմագլա. մամամիլէյէտ ճէվապէն չու եօլտա պէեանաթտա պուլունմուշ տըր։

«Սուլհ միւզաքէրաթընա աթթրգ նէթիճէլէնմէմիշ նազարը իլէ պագըմամալը տըր։ Պու կիւն միւսալահա ագտ իսէլէ պիլմէք իչուն պիր թագրմ չէթին մէսէլէլէր վար տըր քի, հէնուզ հալ վէ թէսվիյէ օլունմամըշտըր։ Պօէրլէրին մէթալիպի զարուրի օլուպ, անկարատան ասլա սարքը նազար իտիլէմէզ։ Աքսի թագտիրտէ քէնտիլէրի իչուն թէէսուիգէ չաեան պիր թագրմ նէթիճէլէր հուսուլա կէլէճէճէի չիպէհէսիզ տիր։

Ճէնուպի Աֆրիգատա, Աֆրիգանտէրլէր՝ պէօյիւք էհէմմիյէթէ մալիք պուլունտուգլարընտան, Պօէր ըէիսլէրի անդարը նազարը տրգգաթտան ուզագ թուսմամաղա մէճպուր տըրլար։ Աֆրիգանտէրլէր՝ անճագ Թրանսվալ իլէ Օրանժ հիւքիւմէթլէրինին իտարէսի իսլալ իտիլմէտիեի հալտէ ագտը միւսալանա իտէպիլէճէքլէր տիր։»

ՐՈՒՍԻԱՆԸՆ ԹԻՃԱՐԷԹԻ. — Ռուսիատա նէյր օլունան «Սանաեի վէ Թիճարէթ» կազէթասը՝ Ռուսիա հիւքիւմէթինին 1901 սէնէսի զարիֆնտա վուգու պուլան թիճարի մուամէլէսինէ տաիր պիր պէնտ նէյր իթմիշ տիր։ (Խիւլասասը եազըլմըշ տըր)։ Կիւմրիւկ սթաթիսթիքլէրինէ նազարէն, 1901 սէնէսինտէքի իխրաճաթ՝ 729,565,000 ռուպլաեա պալիղ օլմուշ տըր։ Հալպու քի 1900 սէնէսինտէքի իխրաճաթը՝ 688,435,000, վէ 1899 սէնէսինտէքի իսէ 601,649,000 ռուպլաեա պալիղ օլմուշ իսի։ 1899 սէնէսինտէ իսխալաթ 594,428,000, վէ 1900 սէնէսինտէ 572 միլեօն 64000 ռուպլա իքէն, 1901 սէնէսինտէ 523,288,000 ռուպլաեա էնմիշ տիր։

ԺԷՆԵՐԱԼ ՕԹՕԼԷՆԿԻ. — Ինկիլիզ կազէթալարընտան պիրի՝ Իթալիա օրտուսընտա ժէնէրալ Օթօլէնկի նամընտա պիր մուսէվի զապթին ուումմ գօմանտանլըղա թաեինի՝ պազըլարընճա թէճաճիւպլէ թէլագգը օլունտուղունը եազըեօր։

ԺԷՆԵՐԱԼ Օթօլէնկի՝ Իթալիատա 12 գօլ օրտու գօմանտանլարընտան պիրի օլուպ, պու տէֆաքի մէէմուրիյէթինէ պիղղաթ գրալ հաղրէթլերինին էմրի իլէ թաեին օլունմուշ տըր։

Պօէր մուհարէպէսինտէ թագրիպէն 3000 եաճուտինին Ինկիլիզլերէ պիրլիքտէ հարպ իթմիշ օլտուգլարը, վէ պունլարտան 2000 քիշինին հէնուզ հարպ մէյտանընտա պուլունտուգլարը պու միւնասիպէթէ զիքր օլունմապիր։

ԹԷԼԵՄԻԶ ԹԷԼԷԿՐԱՖ. — Թէլիղ թէլէկրաֆ ուսուլընընն գըյմէթ վէ էհէմմիյէթէի օ տէրէճէ թագտիրէ չաեան օլմուշ տըր քի, պէնէտտիվէլ պիր մէսէլէ հալընը ալմըշ տըր։ Բիվաեէթէ կէօրէ. Ամանիա հիւքիւմէթի՝ մէզքիւր ուսուլընն ինինիար ալթընա գօնուլմասընը մէնն իչուն, արալարընտա պիր իթթիլաֆ հուսուլէ կէթիրմէք իւզրէ։ Ինկիլթէրա վէ Ամէրիգա վէ Ֆրանսա վէ Բուսիաեը տավէթ էյլէմիշտիր։ Ինկիլթէրա տէվլէթի՝ Ալմանիատա միւսասիր սուրէթէ ճէվապ վէրմիշ տիր։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Շու սօն հաֆթա զարֆընտա Զատիկ միւնասիպէթի իլէ Պատրիարքարանըմըզ էթրաֆընտա չէվգ ու չէթրէթ վար իսի։ Զատիկին պիրինճի կիւնի՝ Ս. Պատրիարքըն թագտիս իթտիեի Ս. պատարագ, իքինճի կիւնի, Պատրիարքարան միւսաֆիրխանէսինտէ վուգու պուլան ըէսմը գապուլ վէ միւթէգաալիէն թէպրիք զիեարէթլերի, կէլէնէր, կիտէնլէր, հէր Զատիկ մաքսուս պիր ֆաալիյէթ հասըլ իթմիշլէր իսի քի, պունտա քիլիսէլէր պէյնինտէ խրիսթիանլըղա լայէզ ասարը մուհապպէթ տախի կէօրիւլմիշ տիր։ Մաիւմ օլտուղը վէճհէլ Զատիկին խշինճի կիւնի՝ Ս. Պատրիարք հաղրէթլերի մախլէթլերինէ պուլունան եկկլեսյական վէ աշխարհական զէվաթ իլէ պէրտպէր Ցէնէրալ քեանն Բում Բաթրիգխանէսինէ կիտէրէք, հիւսնը դապուլ օլունմուշ վէ Ս. Զատիկի թէպրիք իլէ Բում Բաթրիգը Տ. Եոաքիմ հաղրէթլերի իլէ պիր միւտտէթ միւլագաթը մուհիպպանէտ պուլունմուշ տըր։ Տիւն տախի Տ. Եոաքիմ Ս. Պատրիարք հաղրէթլերի՝ իտէտի զիեարէթ իթմէք իւզրէ, Բում Բաթրիգխանէսի Խառն Ժողովը ալարընտան պազըլարը իլէ Պատրիարքարանըմըզա կէլուպ Ս. Զատիկի թէպրիք վէ Ս. Պատրիարք հաղրէթլերի իլէ եարըմ սաաթ գատար կէօրիւշտի։ Պու զիեարէթլէր էնասընտա, կէրէք պիգիմ Ս. Պատրիարքըն Ֆէնէրտէ բում Մայր-Եկեղեցիսինտէ, վէ կէրէք Տ. Եոաքիմ հաղրէթլերինին Մայր-Եկեղեցիմիզտէ իրատ իթտիքլերի վազլար վէ իքի Պատրիարքըն միւսաֆանալարը՝ իքի խրիսթիան քիլիսէնին պէյնինտէքի բապթիսմ մուհապպէթ տէլալէթ իսէր։

Բէզալիք Հայ-Հոդմէական միլլէթտաշլարըմըզըն Կ.-Պատրիարքը վէ Պուլկար էկզարքը վէ Միւրեանի գատիմ Բաթրիք վէքիլի հազարաթընընն զիյարէթլերի՝ վէ պիղմիքիլէր թարաֆընտան տա իտտէի զիեարէթ իտիլմէսի՝ այնը մուհապպէթին վաթանտաշ քիլիսէլէր արասընտա մէվճուտ օլտուղունը իսպաթ իթմէ՞ղ մի։

—Արմաշ Մանանթրը Փոխ-Վանահայրը Տ. Եղիշէ Եպիսկ. Դուրեան՝ տիւն մահկլը մէէմուրիյէթինէ ավտէթ իթմիշ տիր։

—Էրզրումտա եէնիտէն չիտտէթլի զէլզէլէլէր օլմուշ վէ էհալի՝ հէր նէ գատար պիր վագթտան պէրու իյլերինէ տեվամ իթմէեէ պաշլամըշլար իսէ տէ, եէնէ տիւքքեանլարընը գարաեուպ, աչզգ մէյտանլարտա չաբըլար վէ պարագալար ալթընա միւրաճաաթա մէէպուր գալմըշլար տըր։ Սօղուգ վէ խասթալըգ տա տեվամ իթմէքտէ տիւչար օլանլարընն մէնֆաաթընա օլարագ Բարիսէն Պատրիարքարանա 350 ֆր. կէօնտէրիմիշ տիր։

— Հաճընլըլար՝ Պատրիարքարանա կէօնտէրտիքլէրի պիր իսթիտատա, Սանասարեան մէքթէպինին Հաճընա նագլընը թէմէննի իթտիքլերի կիպի, պու տէֆա տա Թագթըլար՝ մէզքիւր մէքթէպէին Թագաթ եազընլըրընտաքի Ցովակիմ-Աննա վանքընա նագլընը ըէճա իթմիշլէր տիր, վէ լաքին Սանասարեան խնամակալութիւնընն պու սապան ագտ օլունան մէճլիսինտէ, մէզքիւր խթիտալարընն նազարը տրգգաթ ալընմասը չիւպհէլի օլտուղունտան, մէքթէպին եէնէ Խաքերդէ նագլի թէպտիրլերի իլէ իշթիրալ օլունմասագ տըր։

—Էօնիւմիզտէքի սալը կիւնի, կրօնական ժողով ագտը իճթիմա խսէճէք տիր։

—Արմաշ Դպրեվանքընն փոխ-վանահայրը՝ Տ. Եղիշէ Եպիսկ. Դուրեան, Սթամպուլտա պուլունմագ վէսիլէսի ֆէլ, վանք ախբրլարընտա եալընըզ իսնէքչէր պուլունտուրուլմասը իլէ իքթիհա խրիտիեինի տիշիմնէքէք, 90 գօնուն վէ 90 գուզու սաթուն ալմըշ տըր։

—Քրդի վիճակընն հոգեւոր հովուութիւնը՝ պունտան եվվէլ Էրզրում առաջնորդունա հավալէ օլունմուշ իսի, լաքին պու ուէֆա, իքի վիճակ պէյնինտէքի մէսաֆէներին ուզագլըղընտան նաչի կիտուպ կէլմէսի կիւճ օլտուղընտան, պիր առաջն. փոխանորդ ինթիխապը իչուն՝ Պատրիարքարանան թաիմաթ խթէնիլմիշ տիր։

—Նոր կիրակիտէն սօնրա, Մայր եկեղեցինին թամիրինէ թէչէպպիւս խիլէճէեինէն, ինչաաթընն խթաթընա գատար քիլիսա աեինէրի, Մայր եկեղեցի իթթիխալընտա պուլունան Որդւոց Որոտման քիլիսասընտա իճրա խիլէճէք տիր։

—Ս. Հայրապետ հաղրէթլերի՝ Ազգ. Հիւանդանոց Հոգաբարձուլարընա սալը ճէտիտ թէպրիքլերինէ եվվապէն, Ս. Պատրիարք վասրթասը իլէ պիր կոնդակ իրսալ պուեուրմուշ տըր։ Պու կոնդակտա անլարընն սայ ու հիմմէթլերինին մէտհ իթթիքտէն սօնրա, Հիւանդանոցին սէնէլիք կազ եազը մասրաֆընընն Պ. Աղեքսանդր Մանթաչօֆ թարաֆընտան սէրէօնաէ խիլմիլեինի տախի պիլտիրմիշլէր տիր։

—Մայր Աթոռ թարաֆընտան, Ռուսիա տախիրիյէ նէզարէթինէ իթա պուլունուլան սթաթիսթիքտէն անալըլըղընա կէօրէ, ասըլ Ռուսիա վէ Գաֆգասիա էրմէնիլէրի՝ 1,131,474 նիֆուս վէ պունլարընն 600,483ի էրքէք. 530,991ի տախի իւնաս իմշ։ Ռուսիատա էրմէնիլէրին 1,547 քահանալարը, 79 վանքը վէ 1,327 եկեղեցիլէրի վար տըր։ Էհալի ալթը առաջնորդլուգ տախիրինտէ պուլունուպ, 217,341 նիֆուսը չէհրլէրտէ վէ 914 պին 341 նիֆուսըտա քէօյլէրտէ իգամէթ իթմէքտէ իմշ։

—«Արեւելեան Մամուլ»տա օգուտուղումուզա կէօրէ, Իզմիր հիւանդանոցընն եիւզինճի սէնէի տէվրիյէսի միւնասիպէթի իլէ էհալիտէն ալընան իանէնին մրգտարը՝ 650 լիրաեա պալիղ օլմուշ տըր։

—Իզմիր էրմէնի գապրիսթանընտա ապրիլին 15ինտէ, մէչհոր Սահեան Ոսկանեանընն իպգահի նամը իչուն վաղ օլունան մէզար թաշընընն ըէմմը քիչաաը միթէպէր չամխալար հուզուրընտա իճրա օլունմուշ տըր։

ԳՕՆԻԱ ԱՊՕՆԵԼԷՐԻՄԻՋԷ ՄԱԽՍՈՒՄ ԻՄԹԱՐ

Կազէթամըզ իչուն Գօնիատա Յակոբ էֆ. Պօեաճեան մասլահաթկիւզար թաեին իսիլմիշ օլտուղունտան, մագպուզ իլմոխապէրլերի տէրճալ կէօնտէրիլմէք իւզրէ, ապօնէ պէտէլլերինի մուամիլէյէ թէպլիգ էյլէմէլէրի՝ չէհրը մէզքիւր ապօնէլերի միզտէն ըէճա օլունմուշ։

Տէր և Տնօրէն

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ

)(175)(

ԹԵՐԹՕՆ «ՄԱՆԶՈՒՄԻ ԷՋԵՐԵՐ»Ի

ՔԱՍԻՄ

ԺԱՌԱՆԳՈՐԴԸ

ԶԼԽՈ ՅՈՀՄԱՅԻՆ ՊԵԱՆԱԳԻ

ԵՐՐՈՐԴ ՄԱՍ

Ը.

Երկու շաբաթի չափ անցաւ այսպէս. Գրիգորեանց՝ հիմա Ալիսէ աւելի փութկոտութիւն կը ցուցնէր Պոլիս այցելելու և ժամ առաջ իրեններուն հետ գիրկընդխառնուելու։ Գեղանի աղջիկը, որ չափէ աւելի կը սիրէր հայրը և գիտէր որ իր սխուր երեւոյթէն օրչափ կ'ազդուէր ան, բոլորովին անհոգութիւն կը կեղծէր հօրը առջեւ ու ազգականները տեսնելու տենչով միայն կը փութացնէր հայրը օր առաջ գործերը կարգադրելով դէպի Պոլիս մեկնելու։

Հայրը եթէ խաբուէր իսկ, Ալիսի ֆիզիկական կազմուածքը չէր կրնար տակաւ այս ծանր հարուածին, որուն ազդեցութիւնը բացայայտ կերպով կը նշմարուէր օրիորդին հալումաշող, սպառելու ճամբան բռնող դէմքին վրայ։ Դատարակուէին մեծ մասնոգութեան մէջ էր այս առթիւ և տան բժշկին խոստովանելով ամէն բան, խորհուրդ կը հարցնէր անկէ, առանց բան մը զգացնելու Ալիսի։

Մեկնումը որոշուած էր ա՛լ. Գրիգորեանց երկու երեք շաբթուան անընդհատ աշխատութիւնով դասաւորեց գործերը. հաւատարիմ փոխանորդ մը կարգեց իրեն և առանց Տագրեանի նամակին պատասխանելու, ճամբորդութեան պատրաստութիւններով սկսաւ զբաղիլ։

Պարզ ճամբորդութիւն մը, կամ զբօսական պտոյտ մը չէր, ինչ որ պիտի ընէր Գրիգորեանց. քառորդ դարու կարօտ մը պիտի լրացնէր։ Ինք որ բոլորովին մոռցած ու մոռցուած էր, վերջտին յարութիւն պիտի առնէր, պիտի միանար իր այնչափ սիրած քրոջ, եղբօրն ու անոնց զաւակներուն։ Այս քաղցր միացումին հեռանկարը մասամբ կ'ամոքէր վիշտը դրամատէրին, որ աղջկանը հետ գնումներ կ'ընէր, ծանրագին նուէրներ կ'առնէր աս ու ան ազգականին նուիրելու համար։

Վերջապէս որոշուած օրը հասաւ և Գրիգորեանց՝ աղջիկն ու դաստիարակուհին հեռն առած, մեկնեցան Մանչէսթրէն դէպի Բարիզ, ուր շաբաթի մը չափ ժամանակ անցնելէ և նոր գնումներ ընելէ ետք, Արեւելեան ճեպընթաց շոգեկառքով Պոլիս ճամբորդեցին։ Սնուկները, հագուստներն ու ծանրաշարժ առարկաները արդէն ծովու ճամբով ղրկուած և Պոլիս հասած էին իրենցմէ քիչ առաջ։

Շոգեկառքը երբ եէսի-Դուլէ հասաւ, Գրիգորեանց չկրցաւ արցունքը զսպել. աջ ու ձախ ծանօթ տեղեր էին իրեն, տղայութեան հասակէն. Սամաթիան ամէնէն շատ սիրած տեղն էր. հոն այցելութեան կու գար շատ անգամ իրենց ազգականներէն մէկուն, ուր քաղցր ժամանցներ կ'ունենար։ Միլիոնատէրը յուզումով նկարագրութիւնը կ'ընէր այս ամէն տեղերուն, ուրկէ կ'անցնէին. եէնի-Գաբուն, Սանթգուրնին, Գուլհգաբուն, ուր ծովեզերեայ պտոյտներ կը կատարէր դպրոցէ վերադարձին և վերջապէս հասան Սիրքէճիի մայր-կայարանը, որ երբէք չէր կրնար բաղդատութեան դրուիլ իր հին, անշուք կացութեան հ